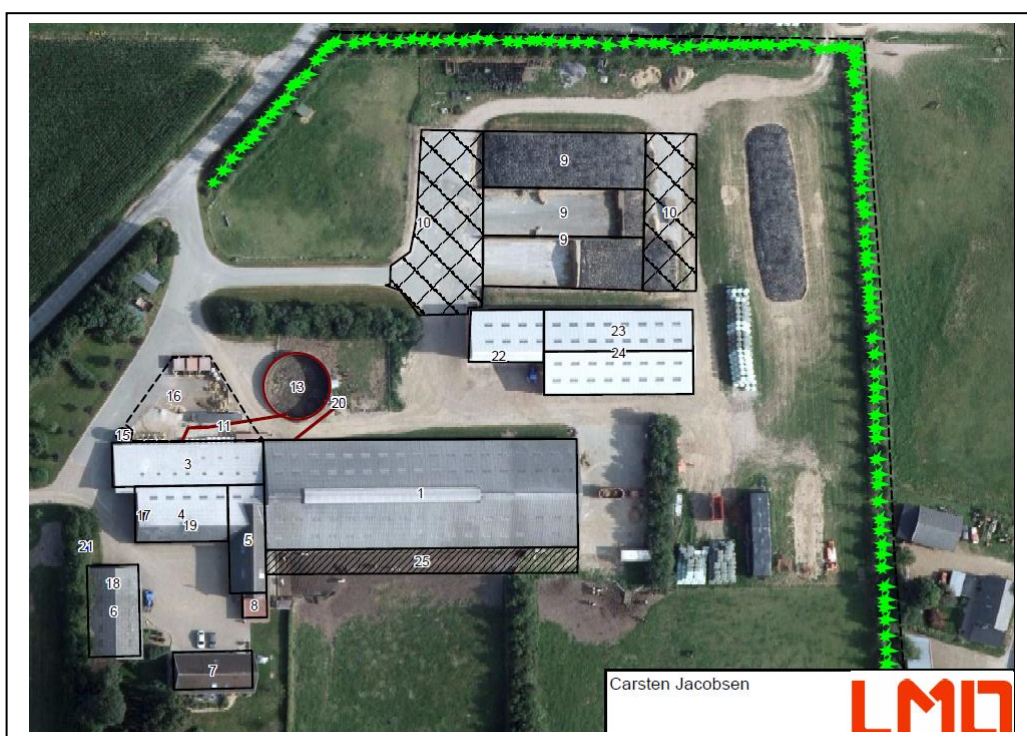

§ 12 MILJØGODKENDELSE

Pinnebjergvej 3
8620 Kjellerup

Annonceres
Klagefristen udløber
Fristen for søgsmål udløber

2. juli 2015
30. juli 2015
2. januar 2016

0. INDHOLDSFORTEGNELSE

0.	Indholdsfortegnelse	2
	Datablad	4
1.	Resumé og samlet vurdering	5
1.1.	Ansøgning om miljøgodkendelse.....	5
1.2.	ikke teknisk resumé	5
1.3.	afgørelse om miljøgodkendelse	8
1.4.	Vilkår	10
1.5.	Offentlighed.....	14
1.6	Klagevejledning	15
2.	Generelle forhold	19
2.1.	Beskrivelse af husdyrbruget.....	19
2.2.	Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	19
2.3.	Gyldighed	19
2.4.	Retsbeskyttelse.....	20
2.5.	Revurdering af miljøgodkendelsen.....	20
3.	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	21
3.1.	Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	21
3.2.	Placering i landskabet.....	25
4.	Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	27
4.1.	Husdyrhold og staldindretning.....	27
4.2.	Ventilation.....	31
4.3.	Fodring	31
4.4.	Ensilage.....	32
4.5.	Energi- og vandforbrug	33
4.6.	Spildevand herunder regnvand.....	35
4.7.	Affald	37
4.8.	Råvarer og hjælpestoffer.....	38
4.9.	Driftsforstyrrelser eller uheld.....	39

5.	Gødningsproduktion og -håndtering	40
5.1.	Gødningstyper og mængder	40
5.2.	Flydende husdyrgødning	41
5.3.	Gylleforsuring	44
5.4.	Gylleseparering	44
5.5.	Gyllekøling	44
5.6.	Fastgødning inkl. dybstrøelse	45
5.7.	Anden organisk gødning	46
6.	Forurening og gener fra husdyrbruget	47
6.1.	Ammoniak og natur	47
6.2.	Lugt	51
6.3.	Fluer og skadedyr	53
6.4.	Transport	55
6.5.	Støj fra anlægget og maskiner	56
6.6.	Støv fra anlæg og maskiner	57
6.7.	Lys	58
7.	Påvirkning fra arealerne	60
7.1.	Udbringningsarealerne	60
7.2.	Påvirkninger af søer og vandløb	62
7.3.	Kvælstof og fosfor til fjord & hav	70
7.4.	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	74
7.5.	Kvælstof til grundvand	74
8.	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	76
9.	Alternative løsninger og 0-alternativet	80
9.1.	Alternative løsninger	80
9.2.	0-alternativ	81
10.	Husdyrbrugets ophør	82
11.	Egenkontrol og dokumentation	83

DATABLAD

Landbrugets navn og beliggenhed	Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup
Matrikel nr. Ejerlav	3g og 3a, Midstrup By, Levring 6h og 6i, Hindbjerg By, Levring
CVR. nummer P-nummer CHR-nummer Ejendomsnummer	19450287 1003823172 40947 7400028610
Ejer af ejendommen/ansøger Adresse Tlf. Mobil E-mail	Carsten Jacobsen Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup 86 88 61 43 20 97 57 43 s.guldborg@live.dk
Driftsansvarlig	Carsten Jacobsen
Konsulent	Kjartan Einarson, LMO, kje@lmo.dk
Brugstype	Kvægbrug
Godkendelsesbetegnelse	§ 12 Miljøgodkendelse
Sags nr.	EJD-2014-05615
Dato for godkendelsens ikrafttrædelse	2. juli 2015
Tilsynsmyndighed	Silkeborg Kommune
Kvalitetssikret af	Rosa Pedersen
Næste revurdering af godkendelsen	år 2023

1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1. ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Carsten Jacobsen, Pinnebjergvej 3, har ansøgt om miljøgodkendelse til:

- Udvidelse af malkekvægsbesætningen (tung race) fra 190 stk. årskøer, 47 stk. småkalve (0-6 mdr.) og 23 stk. kvier (24-27 mdr.) og 95 tyrekalve (fødsel-75 kg) til **251 stk. årskøer (10.500 EKM), 63 stk. småkalve (0-6 mdr.), 138 tyrekalve (40-75 kg) og 48 stk. kvier (23-27 mdr.)**, svarende til en udvidelse fra 283,0 DE til 404,3 DE.
- Ansøgningen er opdelt i faser. I første fase øges antallet af køer i eksisterende stalde, inkl. staldafsnit i den nye bygning lige nord for kostalden som blev godkendt sidste år. Antallet af køer forventes her at blive 225 stk. I anden fase udbygges kostalden med en række sengebåse mod syd. Det er også i anden fase, at der bliver behov for yderligere afsætning af husdyrgødning og opbevaringskapacitet. Anden fase forventes gennemført indenfor 5 år.
- Anvendelse af 201,9 ha ejede og forpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning. Heraf er en 166,4 ha godkendt i den tidligere § 11 miljøgodkendelse.

Miljøgodkendelsen omfatter kun ejendommen Pinnebjergvej 3, 8620 Silkeborg, samt alle arealer tilknyttet CVR nr. 20615788. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 40947.

Ejendommen er tidligere miljøgodkendt efter § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

1.2. IKKE TEKNISK RESUMÉ

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrholdet på ejendommen Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup, i henhold til de gældende regler¹. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende supplerende oplysninger og beregninger. Miljøgodkendelsen er betinget af de centrale vilkår indskrevet i afsnit 1.4.

Produktion og arealer

Produktionen på Pinnebjergvej 3 udvides fra 190 malkekøer inkl. opdræt til 251 malkekøer inkl. småkalve fra 0 til 6 måneder, kælvekvier fra 23 til 27 måneder samt tyrekalve til ca. 75 kg, svarende til en udvidelse fra 283 DE til 404,3 DE.

Kvierne fra 6-23 mdr. opstaldes på Midstrupvej 16 og på Midstrupvej 10. Kvierne er på græs i sommerhalvåret.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

I forbindelse med udvidelsen øges antallet af køer først i eksisterende stalde, hvorefter kostalden udbygges med nye sengebåse til den sidste del af udvidelsen.

Husdyrgødningen håndteres overvejende som gylle. Småkalve, goldkøer, syge og kælvende køer/kvier går på dybstrøelse. Der opbevares gylle på ejendommen i tanke samt i stalden. Herudover afsættes der gylle til nabo, som også står for opbevaringen af denne. Endelig er der indgået aftaler om opbevaring af gylle hos to naboer. Dybstrøelse opbevares fremadrettet på møddingsplads på ejendommen. Den øgede mængde husdyrgødning som produceres som følge af udvidelsen, bliver afsat til biogasanlæg, således at mængden af gylle på udbringningsarealet svarer til den mængde som arealerne allerede er godkendt til.

Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer tilknyttet CVR nr. 19450287. Bedriftens ejede og forpagtede udbringningsareal udgør 201,9 ha. Der udbringes husdyrgødning svarende til 1,7 DE/ha på de ejede og forpagtede arealer. Aftale om afsætning af husdyrgødning svarende til 25 DE til 53,4 ha aftaleareal er uændret. Arealerne fremgår af bilag 1.

Silkeborg Kommune skal i henhold til bl.a. *Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug* vurdere om den ansøgte omlægning kan gennemføres uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Det eksisterende og nye anlæg omfattende bygninger med besætning, anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet i forhold til bl.a.:

- Ammoniakfordampning, lugt, lys, støj og støv fra stalde og opbevaringsanlæg.
- Opbevaring og bortskaffelse af bl.a. affald og kemikalier.
- Forbrug af vand, energi og handelsgødning.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik.
- Landskabelige, kulturhistoriske og rekreative forhold.

Eksisterende og fremtidige arealer til udspreddning af husdyrgødning er vurderet i forhold til bl.a.:

- Grundvand.
- Overfladevand.
- Naturområder.

Placering

Tilbygningen til kostalden foregår mod syd fra den eksisterende kostald (bilag 2).

Anlægget er placeret i landzone. Der er tale om et åbent landskab præget af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og læhegn. Der er ikke udpeget bevaringsværdige kulturmiljøer, kirkeindsigtsområder, landskabelige interesseområde m.v. i nærheden af anlægget

Der er plantet nye læhegn nordvest -, nord - og øst for anlægget, som sammen med tidligere plantede læhegn skærmer for naboerne mod nord, øst og syd.

Nybyggeriet er af meget begrænset omfang og synligheden er relativ lille på grund af placeringen i umiddelbar tilknytning til eksisterende byggeri, og fordi bebyggelsen er omgivet af beplantning. Det vurderes samlet, at det ansøgte byggeri og de deraf følgende ændringer i området, ikke vil være i strid med hensynet til landskabet samt rekreative - og kulturhistoriske interesser samt at ikke vil medføre en væsentlig forringelse af den visuelle oplevelse af landskabet for naboerne.

Lugt

Nærmeste bolig, Midstrupvej 2, ligger 137 m fra staldanlæggets lugtcentrum. Nærmeste samlede bebyggelse er Levring som ligger 1,2 km vest for Pinnebjergvej 3. Nærmeste byzone er Kjellerup, som ligger ca. 2,6 km vest for anlægget, og nærmeste lokalplanlagte område i landzone ligger ved landsbyen Levring ca. 1,2 km vest for ejendommen.

Husdyrbruget overholder lugtgenæfnafstande til såvel enkeltbeboelse, samlet bebyggelse/lokalplanlagt område i landzone og byzone/sommerhusområde. Det vurderes, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende.

Transport til og fra ejendommen

Udvidelsen af produktionen på ejendommen forventes medfører at antallet af transporter øges fra ca. 533 til 633 årligt, det svarer til gennemsnitligt 12 ugentlige transporter.

Ejendommen har udkørsel modsat Midstrup. Der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for gødningstransport. De største trafikgener vurderes, at være igennem landsbyen Nørskovlund. Der må ikke ske udkørsel af gylle på sø- og helligdage. Transporten vurderes dermed ikke at give anledning til væsentlig, øgede støv- eller støjgener for naboer i området og langs transportruter. For uddybende oplysninger se afsnit 6.4 om transport.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Fordampningen af ammoniak fra anlæggets stalde og lagre stiger fra ca. 2083 kg kvælstof pr. år til ca. 2871 kg kvælstof pr. år i ansøgt drift.

Det nærmeste naturområde, beskyttet efter § 7 i husdyrgodkendelsesloven er et overdrev, som ligger ca. 4,2 km sydøst for anlægget, og nærmeste EF-habitatområdet Nibgård Sø ligger ca. 8,5 km vest for anlægget. Det vurderes at naturområderne ikke vil blive påvirket af ammoniakfordampningen fra den ansøgte produktion. Der er ingen § 3-beskyttede naturområder indenfor 300 m fra staldanlægget. Indenfor 1000 m fra anlægget, langs Tange Å, ligger en række § 3-beskyttede enge. Det vurderes at forøgelsen i ammoniakfordampning ikke vil føre til en væsentlig påvirkning af de pågældende naturområder. For uddybende forklaring, se afsnit 6.1.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Overfladevand

Samtlige udsprekningsarealer ligger i oplandet til Tange Sø, som har skærpet målsætning som vandområde til badning, og til habitatområdet Randers Fjord. Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for kvælstof og fosfor i oplandet til de af loven beskyttede vandområder er overholdt.

Ifølge statens kortlægning er hele Silkeborg Kommune omfattet af et tilbageholdelsespotential for kvælstof på 76 – 100 %, hvorfor Randers Fjord ikke kan forventes væsentlig påvirket som følge af kvælstofoverskuddet fra det ansøgte projekt. Der ligger ikke indskudte søer, hvor kvælstof anses for regulerende faktor i forhold til algevækst og dermed styrende risiko- eller påvirkningsfaktor i forhold til opfyldelse af målsætningen for vandområderne.

Randers Fjord er ifølge statens kortlægning overbelastet med fosfor. Belastningen med fosfor er medvirkende årsag til at målsætningen for Tange Sø og Randers Fjord ikke er opfyldt. Med det ansøgte projekt, hvor der er fosforbalance på bedriftens arealer, vurderes det at der ikke vil være risiko for påvirkning af habitatområdet Randers Fjord eller Tange Sø med fosfor. For nærmere forklaring se afsnit 7.

Der er ikke risiko for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløb eller søer, fordi der ikke indgår stærkt skrånende partier, vandlidende lavbundsarealer m.v. i udspretningsarealet.

Nitrat til grundvand

Alle bedriftens udspretningsarealer ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsoplande (NFI). Det er kommunens vurdering at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af grundvands- og drikkevandsinteresserne i området. For uddybende vurdering se afsnit ”7.5” om grundvand.

Andre miljøpåvirkninger

Den ansøgte produktion med afgangens vilkår overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Bedst anvendelig teknologi (BAT)

Husdyrbruget overholder de vejledende BAT-krav til ammoniak fordampning, som miljøstyrelsen har udgivet.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes. Se Afsnit 8 for en mere udførlig beskrivelse af BAT tiltag.

1.3. AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- At ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet.
- At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- At de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.
- At husdyrbruget – under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen – vil anvende den bedste tilgængelige teknik.
- At produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af bl.a.:
 - Nabobeboelser.

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

- Natura 2000-områder² og natur i øvrigt.
- Overfladevand.
- Drikkevandsinteresser.
- Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer.

Silkeborg Kommunes afgørelse begrundes med ovenstående vurdering, og med at øvrige generelle afstandskrav samt de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* overholdes. Se endvidere de vedlagte bilag.

Silkeborg Kommune meddeler hermed godkendelse til den ansøgte udvidelse af kvægbesætningen på ejendommen Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup (Matr. Nr. 3a m. f., Hindbjerg By, Levring) til følgende:

- 251 stk. årskøer af malkekvæg, tung race.
- 63 stk. småkalve (0-6 mdr.), tung race.
- 138 tyrekalve (40-75 kg), tung race.
- 48 stk. kvier (23-27 mdr.), tung race.

Dette svarer til en udvidelse fra 283,0 DE til 404,3 DE.

Udover miljøgodkendelse af bedriftens nuværende og planlagte produktionsanlæg og besætning meddeles der ved denne skrivelse Miljøgodkendelse til:

- Tilbygning til stalden mod vest på ca. 500 m² til sengebåse til køer. Placering af nye/ombyggede stalde fremgår af bilag 2
- Anvendelse af 201,9 ha ejede og forpagtede arealer til udspredding af husdyrgødning, samt aftale om afsætning af husdyrgødning, svarende til 25 DE til 53,4 ha aftaleareal og 37 DE til biogasanlæg. Arealerne fremgår af bilag 1

Miljøgodkendelsen omfatter alene ejendommen Pinnebjergvej 3, 8620 Silkeborg, samt alle arealer tilknyttet CVR nr. 19450287. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 40947.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12 stk. 2 i husdyrloven³, samt reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen⁴, og omfatter de miljømæssige forhold, det vil sige forhold af betydning for det omgivende miljø som beskrevet i loven og bekendtgørelsen.

² Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

³ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

⁴ Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Miljøgodkendelsen af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup, regulerer driften i 8 år, hvorefter den skal revideres på baggrund af de erfaringer der har været med driften, og den udvikling der har været i metoder til reduktion af miljøpåvirkningen.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet på grundlag af ansøgningsmateriale indsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang 16. december 2014, samt efterfølgende supplerende oplysninger i perioden frem til 2. juli 2015. Miljøgodkendelsen er betinget af vilkår indskrevet i afsnit 1.4.

Dyreenheder er beregnet efter de omregningsfaktorer i husdyrgødningsbekendtgørelsen som gælder på ansøgningstidspunktet.

Øvrige bestemmelser

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Miljøgodkendelsen fritager ikke fra krav om eventuelle tilladelser, godkendelser, dispensationer eller lignende efter anden lovgivning og efter andre bestemmelser som f.eks. museumslovens⁵ bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Silkeborg Kommune og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra kommunen eller andre relevante myndigheder.

1.4. VILKÅR

Formålet med at fastsætte konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning er at sikre,

- At husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen.
- At kravet om reduktion af ammoniak tab fra stald og lager overholdes.
- At yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes.
- At risikoen for forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen nedsættes.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af overholdelse af den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse⁶, øvrige til enhver tid gældende generelle miljøregler og nedenstående supplerende vilkår:

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven

⁶ Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

- 3.1.1. Dræn beliggende indenfor 15 m fra den nye stald skal graves op og fjernes eller lægges i faste rør.
- 3.1.2. Beplantningen som er etableret langs med det nordlige skel af matr. nr. 3a, Midstrup By, Levring skal vedligeholdes, så det giver en vedvarende, effektiv afskærmning for nabobeboelsen Pinnebjergvej 1. Beplantningsbæltet skal bestå af min. 3 rækker.
- 3.1.3. Foderrester og gammelt overdækningsmateriale ol. skal løbende og minimum en gang om ugen, fjernes fra ensilagepladsområdet.

Husdyrhold, staldanlæg og drift

Dyreholdets størrelse

- 4.1.1. Der må maksimalt være et dyrehold på 251 årskøer, 63 småkalve fra 0 til 6 måneder, 138 tyrekalve fra fødsel til ca. 75 kg og 48 kvier fra 23 til 27 måneder på ejendommen, svarende til i alt 404,3 DE beregnet efter de omregningsfaktorer, som er gældende pr. 1. januar 2015 og under forudsætning af mælkeydelse på maksimalt 10.500 kg mælk. Husdyrbruget skal på Silkeborg Kommunes forlangende fremvise dokumentation for størrelsen af den årlige husdyrproduktion.

Drift og indretning

- 4.1.2. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag. Fremtidige drifts-, bygnings- og arealmæssige ændringer skal anmeldes til og godkendes af Silkeborg Kommune.
- 4.1.3. Vilkårene i denne godkendelse skal være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft, hvis ikke andet er anført.
- 4.1.4. Den driftsansvarlige skal underrette kommunen om eventuelle ændringer i ejerforhold eller i, hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift. Det gælder også indstilling af driften for en længere periode.
- 4.1.5. Der skal hver dag foretages skrabninger hver 4. time i kostalden i gangarealerne.
- 4.1.6. Tværgange som ikke skrubes automatisk skal rengøres manuelt mindst 2-3 gange om dagen.
- 4.1.7. Skraberens skal være forsynet med timer.
- 4.1.8. Logbog, servicefaktura eller lignende, der dokumenterer, at skraberens/robotskraberens er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Enhver form for driftsstop over 48 timer skal noteres i logbogen med angivelse af årsag og varighed.

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

- 4.1.9. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres.

Information til ansatte m.v.

- 4.1.10. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Relevante vilkår, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den driftsansvarlige og den eller de personer, der arbejder med den pågældende del af driften.
- 4.1.11. Beredskabsplanen skal være kendt af husdyrbrugets personale.

Ensilage

- 4.4.1. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, skal overholde afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 8 stk. 1-5 og 7 (25 m til ikke alment vandforsyningsanlæg, 50 m til alment vandforsyningsanlæg, 15 m til vandløb(herunder dræn) og søer, 15 m til offentlig vej og privat fællesvej, 25 m til levnedsmiddelvirksomhed, 30 m til naboskel).
- 4.4.2. Dato for udlæg og placering af ensilagestakke skal løbende noteres på et kortbilag. Kortbilaget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
- 4.4.3. Ensilagerester skal løbende, eller mindst en gang om ugen, fjernes eller samles og opbevares på en fast plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Resterne skal overdækkes med plastik eller et andet lufttæt materiale.

Energi- og vandforbrug

- 4.5.1. Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller energikonsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Energieftersynet skal udføres inden udgangen af 2018 og gentages inden revurdering af miljøgodkendelsen i 2023. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energisparforslag. Rapporten skal på forlangende indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.
- 4.5.2. Mælkekøleanlægget skal kontrolleres 1 gang årligt og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt.
- 4.5.3. El-forbruget skal registreres løbende på hovedmåleren, mindst 1 gang om måneden, forbruget skal indføres i et skema, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug. Eller også skal ejendommen være tilmeldt en ordning hvor der løbende og automatisk opsamles oplysninger om elforbruget.
- 4.5.4. Vandforbruget skal registreres på hovedmåleren mindst 1 gang om året og indføres i et skema, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug.

Spildevand herunder regnvand

- 4.6.1. Al vask af traktor, maskiner, redskaber og sprøjte skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning
- 4.6.2. Ejendommens befæstede arealer skal holdes rene og fri for foder- og gødningsrester.
- 4.6.3. Der skal indsendes en ansøgning om udledning af tagvand via faskiner, forsinkelse eller en anden løsning der medfører, at der ikke udledes tagvand direkte til vandløb. Projektet skal indsendes inden byggeriet af det nye afsnit af kostalden sættes i gang.

Råvarer og hjælpestoffer

- 4.8.1. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 4.8.2. Reglerne i den gældende ”Forskrift for håndtering og opbevaring af olie og kemikalier” skal til en hver tid følges.

Driftsforstyrrelser eller uheld

- 4.9.1. Beredskabsplanen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Den driftsansvarlige skal løbende sikre sig, at husdyrbrugets medarbejdere er bekendt med gældende regler - herunder beredskabsplanen - og overholder dem i praksis.

Flydende husdyrgødning

- 5.2.1. Pumpning, omrøring og udkørsel af gylle må ikke ske på søn- og helligdage.
- 5.2.2. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 5.2.3. Dyreholdet må ikke udvides til mere end 225 årskøer, 10.500 kg EKM, før der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Nye aftaler om opbevaring skal indsendes til kommunen.

Fast gødning

- 5.6.1. Der skal løbende føres logbog over anvendelse af markstak til dybstrøelse. Placering af markstakke angives på et kort med årstal for hvornår stakken er lagt ud. Kortet/logbogen skal løbende opdateres.
- 5.6.2. Al gødning på møddingspladsen skal overdækkes med plastik eller et andet lufttæt materiale efter 7 dage eller mindre.

Fluer og skadedyr

- 6.3.1. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

- 6.3.2. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, bl.a. skal sti-arealer og båse holdes tørre, og stalde med staldinventar og fodringsanlæg holdes rene og arealerne rundt om husdyrbruget skal holdes rene for ensilage, husdyrgødning m.v.
- 6.3.3. Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på husdyrbruget. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet. Der skal laves en skriftlig årsplan, som beskriver hvornår og hvor de forskellige midler anvendes, samt i hvilke mængder. Kvittering for indkøbte midler skal vedlægges planen som dokumentation. Plan for år 2015 skal indsendes til kommunen inden 31. december 2015.

Transport

- 6.4.1. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gylle vognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
- 6.4.2. Ved tilsmudsning af offentlig vej, som følge af landbrugsmæssige aktiviteter herunder kørsel med markmaskiner og udkørsel til og fra markarealer, skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.

Udbringningsarealerne

- 7.1.1. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 201,9 ha ejede/forpagtede arealer og de 53,4 ha aftalearealer, som fremgår af bilag 1.
- 7.1.2. De ekstensivt drevne græsningsarealer, marker med mark nr. 13, 56-0 og 57-0 ved Hindbjergvej 30 samt 17-1, 17-2 og 17-3 ved Vattrupvej 28 må max. græsses med et dyretryk svarende til 1,2 DE/ha/år, svarende til at 140 stk. kvier i aldersklassen 6-23 mdr. afgræsser arealerne i 5 måneder om året. Arealerne må ikke tilføres husdyrgødning udover hvad der tilføres ved afgræsning af arealerne.

Kvælstof og fosfor til fjord og hav

- 7.3.1 Der må højst tilføres 32.764 kg N pr. år og 4817 kg P, med husdyrgødning, til de 201,9 ha udbringningsarealer som fremgår af bilag 1

1.5. OFFENTLIGHED

FORUDGÅENDE OFFENTLIGGØRELSE (IDEFASE)

Ifølge husdyrlovens § 55, stk. 2 skal kommunen inddrage offentligheden, inden den træffer afgørelse om miljøgodkendelse efter § 12 stk. 2.

Det ansøgte projekt er offentliggjort ved annoncering på www.silkeborgkommune.dk 30. april 2015, med frist til 14. maj 2015 til at afgive ideer, forslag og synspunkter til brug for det videre planlægningsarbejde.

Der er ikke indkommet bemærkninger til projektet i høringsperioden.

NABOHØRING OG PARTSHØRING

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

Ifølge husdyrlovens § 55, stk. 4 skal kommunen sende udkast til afgørelse i høring hos dem som har anmodet herom, samt orientere naboerne og andre berørte med en frist på 6 uger til at kommentere udkastet.

Kommunens forslag til miljøgodkendelse blev 19. maj 2015 sendt i 6 ugers høring, med frist for afgivelse af bemærkninger frem til 30. juni 2015. Personer, organisationer mv. som er blevet hørt fremgår af udsendelsesliste, bilag 3.

Der er ikke kommet bemærkninger i forbindelse med høringen.

Ejer og lejere af beboelser indenfor det såkaldte "konsekvensområde". Naboer som er beliggende indenfor konsekvensområdet for lugt skal høres inden der kan træffes afgørelse i sagen. Konsekvensområdet for lugt, som det er defineret i FMK-vejledningen, er et område, "hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres".

Konsekvensområdet er beregnet i IT-ansøgningen til 332 m målt fra det vægtede lugtcentrum for husdyrbruget. Silkeborg kommune har brugt de 332 m som høringsradius i denne afgørelse.

Liste over naboer som skal have udkast i 6 ugers høring fremgår af bilag 3.

OFFENTLIGGØRELSE

Miljøgodkendelsen bekendtgøres ved annoncering på kommunens hjemmeside 2. juli 2015.

Ansøger, ansøgers konsulent, klageberettigede organisationer samt de personer som har anmodet herom, er samtidig underrettet om godkendelse:

Klageberettigede organisationer, se samlet liste efter afsnit 2.5.

1.6 KLAGEVEJLEDNING

Der kan efter kapitel 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug klages over Kommunens afgørelse. Klageberettigede omfatter ansøger, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Afgørelsen vil blive offentliggjort 2. juli 2015 på kommunens hjemmeside:

www.silkeborgkommune.dk/Kommunen/Hoeringer-og-afgoerelser/Afgoerelser-Teknik-og-Miljoe

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagen skal være modtaget senest 4 uger fra offentliggørelsen dvs. senest 30. juli 2015.

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Silkeborg Kommune. Kommunen videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

En klage har normalt ikke opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet beslutter andet. Hvis tilladelsen indeholder vilkår til sikring af de landskabelige værdier eller vilkår om placering af gyllebeholdere, må tilladelsen ikke udnyttes før klagefristens udløb, og i disse tilfælde har klagen opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet beslutter andet. Udnyttelse af tilladelsen sker på ansøgers eget ansvar og indebærer ingen begrænsninger i Natur- og Miljøklagenævnets ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, dvs. senest 2. januar 2016.

Med venlig hilsen

Morten Horsfeldt Jespersen
Sektionsleder

Anders Aahave
Biolog

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

Kopi af/henvisning til udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til:

Ansøger:

Carsten Jacobsen, Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup

Konsulent:

Kjartan Einarson, LMO, kje@lmo.dk

Modtagere af husdyrgødning:

Erik Tind Kristensen, Hindbjergvej 7, 8620 Kjellerup

Bortforpagtere af arealer:

Knud Aage Lindberg, Pinnebjergvej 1, 8620 Kjellerup
Sigurd Jensen, Ansvej 14. 8840 Rødkærsbro
Carsten Møller, Midstrupvej 10, 8620 Kjellerup
Lars Riis, Hindbjergvej 13, 8620 Kjellerup
Bent Riis, Hindbjergvej 30, 8620 Kjellerup
Danboring A/S, Vattrupvej 28, 8620 Kjellerup
Egon Jacobsen, Midstrupvej 16, 8620 Kjellerup
Bo Overgaard, Nørskovlundvej 50, 8620 Kjellerup
Svend Åge Ankersen, Midstrupvej 24, 8620 Kjellerup
Palle Skovborg, Pinnebjergvej 2, 8620 Kjellerup
Jens Peter Andersen, Ansvej 35A, 8620 Kjellerup

Naboer (indenfor vejledende konsekvenszone 332 m):

Liste over naboer som har fået besked om, hvor på kommunens hjemmeside udkast til afgørelse kan downloades fremgår af bilag 3.

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

Kopi af endelig afgørelse med bilag er sendt til:

Ansøger:

Carsten Jacobsen, Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup

Konsulent:

Kjartan Einarson, LMO, kje@lmo.dk

Organisationer m.v.:

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø,	dnsilkeborg-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten,	ta@sportsfiskerforbundet.dk post@sportsfiskerforbundet.dk lbt@sportsfiskerforbundet.dk
Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N,	husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V,	natur@dof.dk
Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg,	senord@sst.dk
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia,	mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark,	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1 sal, 1651 Kbh. V,	ae@aeraadet.dk
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postbox 2188, 1017 Kbh. K,	fbr@fbr.dk
Gjern Natur,	post@gjern-natur.dk

2. GENERELLE FORHOLD

2.1. BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for husdyrbruget Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup og omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen. Til ejendommen er knyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 40947. Ejendommen har CVR nr. 19450287.

På Pinnebjergvej 3 er der i dag miljøgodkendelse til en produktion på 190 årskøer af malkekvæg, stor race, 47 stk. småkalve fra 0 til 6 måneder og 23 kælvkvier fra 24 til 27 måneder og 95 tyrekalve 40 – 75 kg. I alt 283,0 DE.

Carsten Jacobsen søger om godkendelse af 251 årskøer af malkekvæg (10.500 kg EKM, stor race), 63 småkalve fra 0 til 6 måneder, 138 tyrekalve 40 - 75 kg og 48 kvier fra 23 - 27 måneder, i alt 404,3 DE. Præcisering af husdyrholdets størrelse fremgår af afsnit 4.1, og der er fastsat vilkår herom. Det er en udvidelse på 121 DE.

Ansøgningen er opdelt i faser. I første fase øges antallet af køer i eksisterende stalde, inkl. staldafsnit i den nye bygning lige nord for kostalden som blev godkendt sidste år. Antallet af køer forventes her at blive 225 stk. I anden fase udbygges kostalden med en række sengebåse mod syd. Det er også i anden fase, at der bliver behov for yderligere afsætning af husdyrgødning og opbevaringskapacitet. Anden fase forventes gennemført indenfor 5 år.

Nærmeste nabobeboelse Midstrupvej 2 ligger ca. 98 m øst for ejendommen. Nærmeste samlede bebyggelse ligger ca. 1,3 km mod nordvest (Levring). Nærmest by Kjellerup ligger knap ca. 2,6 km sydvest for ejendommen.

Udbringningsarealerne ligger i oplandet til Hinge Sø, Tange Sø og det internationale beskyttelsesområde Randers Fjord. Der indgår ikke udbringningsarealer i nitratfølsomt indvindingsopland, og der ligger ikke internationale eller særlig højt målsatte naturområder tæt på anlægget.

2.2. MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Inden etablering eller ændring af anlæg som fx stalde, afløb og anlæg til gødnings- opbevaring skal der indgives anmeldelse til kommunen. Der skal ligeledes indgives anmeldelse, inden der foretages ændringer i dyrehold, drift eller udbringningsarealer. Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.3. GYLDIGHED

Der er søgt om forlænget udnyttelsesfrist, da udvidelsen sker med opformering af egne dyr. Ansøger har lavet en detaljeret plan for de 2 faser af udvidelsen, hvor udvidelsen for hvert enkelt år, estimeret

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

start- og slutdato for byggeri af stald, estimeret dato for etablering af udsprinklingsanlæg og aftale om opbevaring af gylle er beskrevet.

Silkeborg Kommune vurderer, at der med rimelighed kan gives 5 år til at gennemføre udvidelsen. Hovedsagligt fordi udvidelse med egen avl tager lang tid, når der samtidig skal holdes en højtydende besætning.

Godkendelsen skal være gennemført og udnyttet inden 5 år fra dato for meddelelse af miljøgodkendelse, ellers bortfalder den jf. § 33 stk. 1 i husdyrloven. Med udnyttet menes, at ansøgt byggeri er opført og taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til ansøgt produktion.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder ifølge § 33 stk. 3 i husdyrloven den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Der er givet forlænget udnyttelsesfrist og i tilfælde af at produktionen ikke er på det tilladte niveau efter de 5 år, bortfalder den del af produktionstilladelsen som ikke er udnyttet.

2.4. RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 2. juli 2023. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.5. REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2023.

3. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1. BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen Pinnebjergvej 3 er placeret i landzone. Anlægget ligger ca. 2,6 km nordøst for Kjellerup, som er nærmeste byzone. Nærmeste lokalplanlagte område i landzone ligger ved landsbyen Levring ca. 1,2 km nordvest for ejendommen.

Nærmeste nabobeboelse til staldanlægget er beboelsen Midstrupvej 2, som ligger ca. 95 m øst for det nærmeste hjørne på det nye staldafsnit til malkekøer (se figur 3.1.1.).

Korteste afstand fra det nye staldanlæg til nærmeste nabobeboelse, byzone mv. jf. husdyrlovens § 6 er angivet i nedenstående tabel 3.1.1. I tabel 3.1.2 er angivet afstand fra ny stald til naboskel, vandforsyningsanlæg m.v. jf. husdyrlovens § 8. I tabellerne er også angivet husdyrlovens minimumskrav ift. § 6 og § 8.

Tabel 3.1.1. Afstandskrav - jf. § 6 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* - samt aktuelle afstande fra produktionsanlægget på Pinnebjergvej 3

Område	Lovens min. krav	Afstand fra nærmeste staldhjørne	Afstand fra Nyt staldafsnit
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50 m	Ca. 2.600 m Kjellerup, byzone	Ca. 2.600 Kjellerup, byzone
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål mm.	50 m	Ca. 1.200 m Levring	Ca. 1.230 Levring
Nabobeboelse (Midstrupvej 2)	50 m	98 m	95 m

Tabel 3.1.2. Afstandskrav - jf. § 8 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* - samt aktuelle afstande fra produktionsanlægget på Pinnebjergvej 3.

	Lovens afstandskrav	Afstand fra nyt stald-afsnit
Ikke alment vandforsyningsanlæg (på Pinnebjergvej 3)	25 m	Ca. 43 meter
Alment vandforsyningsanlæg (Nørskovlund Ny Vandværk)	50 m	Ca. 1,8 km
Vandløb (dræn)	15 m	0 meter (dræn)
Offentlig vej/privat fællesvej	15 m	Ca. 80 meter
Levedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 meter
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ca. 20 meter
Naboskel	30 m	Ca. 75 meter

Det fremgår af tabel 3.1.1. og 3.1.2., at de generelle afstandskrav er overholdt med undtagelse af afstandskravet fra det nye staldafsnit til dræn.

Figur 3.1.1. Kort med nærmeste nabo.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I henhold til § 6 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* er der forbud mod udvidelser og ændringer af husdyrbrug, der medfører forøget forurening, i en afstand mindre end 50 m fra nabobeboelse, eksisterende eller fremtidig byzone- og sommerhusområde og område i landzone udlagt til boligformål m.v.

Dyreholdet udvides i kostalden og i et nyt staldafsnit som bygges på den eksisterende kostald. Ændringerne er omfattet af afstandskravene i § 6 i det omfang de medfører forøget forurening.

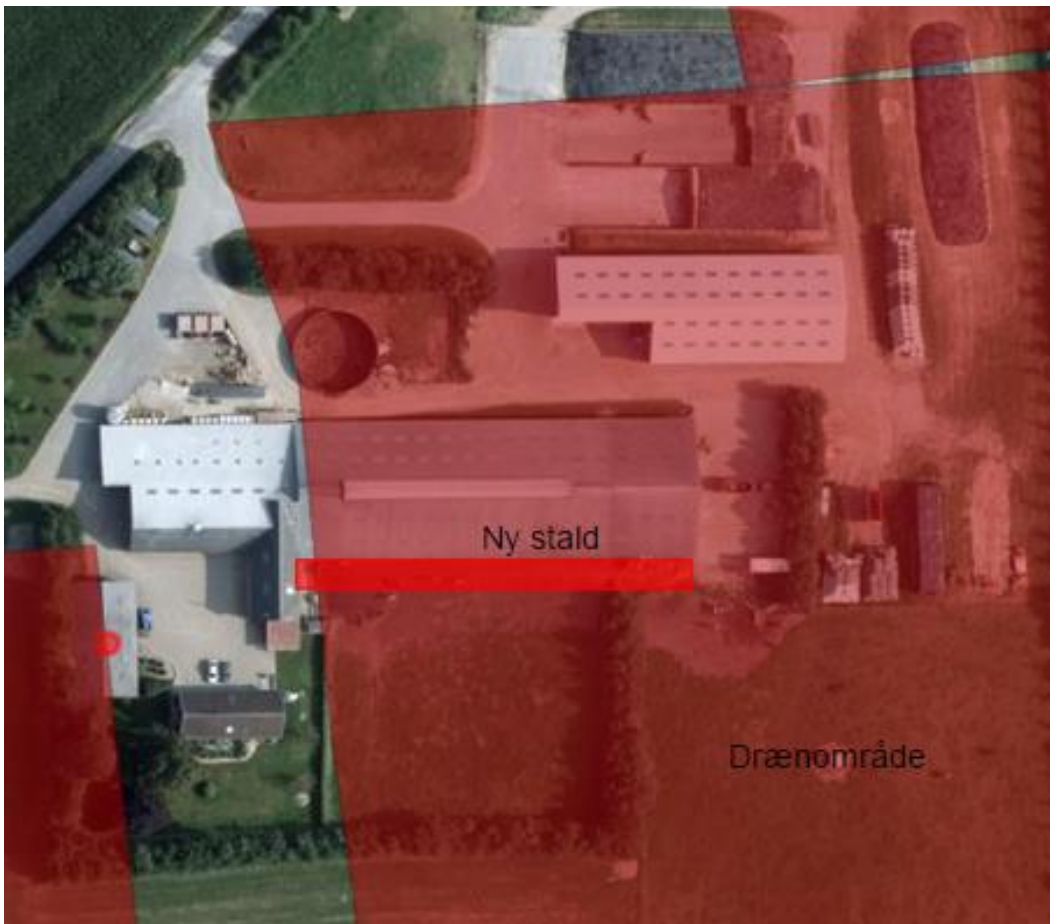
Kostalden, hvor der foretages udvidelse, og det nye staldafsnit ligger alle længere væk end 50 m fra eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, område i landzone udlagt til boligformål m.v. eller nabobeboelse. Kommunen vurderer, at afstandskravene i § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt. (tabel 3.1.1.).

I henhold til § 8 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* må stalde og lignende samt gødningsopbevaringsanlæg ikke placeres indenfor angivne afstand til private og offentlige brønde, vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej, naboskel m.v. (tabel 3.1.1.). Afstandskravene og de aktuelle afstande for produktionsanlægget fremgår af tabel 3.1.2.

På Pinnebjergvej 3 etableres et nyt staldafsnit til malkekøer i mod syd.

Kommunen vurderer, at de generelle afstandskrav til vandforsyning, vej, levnedsmiddelvirksomhed og beboelse på samme ejendom i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

Det fremgår af drænkort fra Hedeselskabet, at dele af arealet under og omkring den ny stald er drænet (se figur 3.1.3.). Afstandskravet på 15 m til dræn i husdyrlovens § 8 er dermed ikke overholdt. En forudsætning for at projektet kan realiseres er at dræn beliggende indenfor 15 m fra de nævnte anlæg fjernes, således at dræneffekten helt er væk. Dette indarbejdes som et vilkår i miljøgodkendelsen.

Figur 3.1.3. Placering af ny stald i forhold til dræn.

Der er i miljøgodkendelsen fra 2010 stillet vilkår for at sikre, at naboerne ikke føler sig generet af lugt-, støv-, støj- og fluegener fra køresiloen med tilknyttede aktiviteter. Disse vilkår fastholdes i denne miljøgodkendelse.

Silkeborg Kommune vurderer, samlet set, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for de omkringboende som følge af udvidelsen.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsminde- beskyttelseslinjer.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

- 3.1.1. Dræn beliggende indenfor 15 m fra den nye stald skal graves op og fjernes eller lægges i faste rør.
- 3.1.2. Beplantningen som er etableret langs med det nordlige skel af matr. nr. 3a, Midstrup By, Levring skal vedligeholdes, så det giver en vedvarende, effektiv afskærmning for nabobeboelsen Pinnebjergvej 1. Beplantningsbæltet skal bestå af min. 3 rækker.

- 3.1.3. Foderrester og gammelt overdækningsmateriale ol. skal løbende og minimum en gang om ugen, fjernes fra ensilagepladsområdet.

3.2. PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der blev i 2008 plantet et 3 rk. læhegn rundt om ejendommen, dvs. mod nordvest, nord og øst. Læhegnet er indtegnet på oversigtstegningen (Bilag 2). Læhegnet afskærmer sammen med de tidligere plantede læhegn m.m. anlægget for naboerne mod nord, øst og syd. Mod vest er der åbent landbrugsland med enkelte ejendomme. Her er også i et betydeligt omfang tidligere etableret afskærmende læhegn.

Oversigt over ejendommens eksisterende produktionsbygninger og anlæg samt det nye staldafsnit ses af figur 3.2.1.

Figur 3.2.1. Oversigt over ejendommens eksisterende og nye produktionsbygninger og anlæg.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det nye staldafsnit til malkekøer etableres i tilknytning til den eksisterende kostald.

Anlægget er i henhold til kommuneplanen placeret i landzone og i et område, som er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde. Landskabet i området er generelt et bølget morænelandskab. Der er tale om et åbent landskab præget af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og læhegn.

Det eksisterende anlæg og det ansøgte byggeri ligger udenfor Naturbeskyttelseslovens⁷ skovbygge- linjer, sø- og åbeskyttelseslinjer, kirkebyggelinjer og fortidsmindebeskyttelseslinjer. Der er ingen sten og jorddiger, som er beskyttet efter museumslovens § 29 i nærheden af det planlagte anlæg.

Det eksisterende anlæg og de nye anlæg ligger udenfor fredninger og område, der i kommuneplan 2013-2025 er udpeget som landskabeligt- eller geologisk interesseområde. Der er ikke udpeget bevaringsværdige kulturmiljøer eller kirkeindsigtsområder i nærheden af anlægget. Anlægget ligger ligeledes udenfor områder, som er udlagt som potentielle naturområder, spredningskorridorer, ønsket område til skovrejsning og vådområde.

Læhegn mod nordvest, nord og øst sammen med de tidligere plantede læhegn skærmer anlægget for naboerne mod nord, øst og syd. Det er kommunens vurdering at nybyggeriet er af så begrænset omfang og derfor ikke vil medføre en væsentlig forringelse af den visuelle oplevelse af landskabet for naboerne.

Det er husdyrlovens udgangspunkt, at landbrugsbyggeri skal opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesareal, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør en hensigtsmæssig helhed, og der undgås unødvendig spredning af bygningsmassen. Det nye staldafsnit opføres op til den eksisterende kostald, hvorfor det vurderes, at det samlede bygningsanlæg fremstår som en driftsmæssig enhed.

Ejendommen er ikke en del af et særegent kulturgeografisk mønster. Nybyggeriet er af meget begrænset omfang og synligheden er relativ lille på grund af placeringen i umiddelbar tilknytning til eksisterende byggeri, og fordi bebyggelsen er omgivet af beplantning. Det vurderes samlet, at det ansøgte byggeri og de deraf følgende ændringer i området, ikke vil være i strid med hensynet til landskabet samt rekreative - og kulturhistoriske interesser.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

⁷ Lov om naturbeskyttelse nr. 951 af 3 juli 2013

4. HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1. HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen Pinnebjergvej 3 søges om godkendelse af 251 årskøer af malkekvæg (10.500 kg EKM, stor race), 63 småkalve fra 0 til 6 måneder, 138 tyrekalve 40 - 75 kg og 48 kvier fra 23 - 27 måneder, i alt 404,3 DE. Det er en udvidelse på 121 DE. Tabel 4.1.1. viser fordelingen af dyrene i de enkelte staldafsnit.

Ansøgningen er opdelt i faser. I første fase øges antallet af køer i eksisterende stalde, inkl. staldafsnit i den nye bygning lige nord for kostalden som blev godkendt sidste år. Antallet af køer forventes her at blive 225 stk. I anden fase udbygges kostalden med en række sengebåse mod syd. Det er også i anden fase, at der bliver behov for yderligere afsætning af husdyrgødning og opbevaringskapacitet. Anden fase forventes gennemført indenfor 5 år.

BAT niveauet er overholdt med den bagatelgrænse på 100 kg N som Natur- og Miljøklagenævnet administrerer efter. Bemærk også at udvidelsen af kostalden mod syd udelukkende består i etablering af sengebåse, som jo er fast gulv, dvs. gylleoverfladen i stalden øges ikke. Det vil betyde en lavere ammoniakemission end beregnet her.

BAT beregningen for kvierne på dybstrøelse er baseret på den aktuelle fordampning som aflæst i IT skemaet. Kælviekvierne er ikke udegående; BAT beregningen gælder kun for kvier som er udegående i sommerhalvåret, jf. vedlagte Helpdesksvar, bilag 5.

Køerne i den nordlige stald er på dybstrøelse af hensyn til dyrevelfærden; der skal være et vist antal stipladser til syge køer, højdrægtige køer m.m.

Tabel 4.1.1. Oversigt over husdyrholdets sammensætning, fordeling på staldsystemer og staldnavn fra IT-anøgningen.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
Kostald	Nej	KvMa08	Nudrift	157	0			9517,00	209,33
			Ansøgt	200	0			10500,00	282,63
		KvMa09	Nudrift	19	0			9517,00	25,33
			Ansøgt	0	0			9517,00	0,00
Ungdyrstald	Nej	KvKs09	Nudrift	23	0	24,00	27,00		14,27
			Ansøgt	0	0	6,00	27,00		0,00
		KvSm01	Nudrift	31	0	4,00	6,00		9,40
			Ansøgt	38	0	0,00	6,00		10,27
		KvTk01	Nudrift	95	8	40,00	75,00		2,17
			Ansøgt	138	12	40,00	75,00		3,16
		KvKs09	Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00
			Ansøgt	23	0	23,00	27,00		14,09
Kalvehytteareal	Nej	KvSm01	Nudrift	16	0	0,00	2,00		3,79
			Ansøgt	25	0	0,00	6,00		6,76
Tilbygning kostald	Nej	KvMa08	Nudrift	0	0			9517,00	0,00
			Ansøgt	26	0			10500,00	36,74
		KvKs08	Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00
			Ansøgt	25	0	23,00	27,00		15,31
Kostald nord	Nej	KvMa09	Nudrift	14	0			9517,00	18,67
			Ansøgt	25	0			10500,00	35,33
Sum			Nudrift						282,97
			Ansøgt						404,29
Ændring alle produktioner:									121,32

Øvrigt om staldindretning:

- Under den eksisterende kostald er ca. 500 m² gyllekanal som er 1,2 m dyb.
- Der pumpes gylle ud ca. 2 gange pr. måned á 4 timer.
- Alle vandkopper, slanger og samlinger er synligt placeret, så man nemt kan konstatere vandspil. Desuden holdes der løbende øje med vandforbrug.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

For et kvægbrug kan der være en vis variation i antallet af dyr, idet der er et naturligt udsving i leveringen af tyrekalve. Det skal dog understreges at miljøvurderingen er foretaget ud fra en besætning på 404,3 DE, dette er derfor det maksimalt tilladte antal DE på årsplan for ejendommen.

Det oplyses, at der vil kunne være en mindre forskydning imellem antal dyr/alder/vægt indenfor de forskellige kategorier. I og med at variationen er minimal, og set i relation til produktionens størrelse og placering i forhold til naboer og natur, er det vurderet at variationen ikke kan give anledning til væsentlige påvirkninger af miljøet eller problemer i forhold til lovens krav.

Af tabel 4.1.1 fremgår det, at afgangsvægten for de 138 tyrekalve i ansøgt drift er 75 kg, kvier opstaldes på kviehotel fra 6 mdr. og tages retur ved 23 mdr. Udover en minimal forskydning mellem antal dyr, alder og vægt, er der ikke i miljøgodkendelsen indarbejdet mulighed for at ændre i afgangsvægt og antal slagtekalve samt i aldersinterval for småkalve og kvier indenfor den ansøgte ramme på 404,3 DE.

Kravet om BAT gælder både for eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en udvidelse. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der fastsættes en rimelig frist til at imødekomme BAT kravet.

Det nye staldafsnit mod syd indeholder kun sengebåse. Gylleoverfladen i den samlede kostald øges ikke ved udvidelsen, men det gør mængden af gyllen. Fordampningen vil derfor øges ved udvidelsen. Kommunen har ikke mulighed for at beregne præcist, hvor meget mindre fordampningen er fra det nye staldafsnit, da der ikke indgår en egentlig gylleflade. Der tages derfor udgangspunkt i de beregninger der er lavet i ansøgningssystemet, hvor det nye staldafsnit giver en forøget fordampning, svarende til både sengebåse og spalter.

Staldsystemet i den eksisterende kostald er sengestald med spalter, bagskyl og skraber på spalterne. Der er dybstrøelse i kostalden mod nord til sygebokse/kælvebokse. Den eksisterende kostald er bygget i 2002. Det er ansøgers plan, at når stalden skal renoveres om 20-30 år inddrages nyeste teknologi. Da stalden er rimelig ny er det ikke rimeligt at kræve en fuld renovering af denne på nuværende tidspunkt. Det er ikke proportionelt at indføre gylleforsuring i den eksisterende stald, da det er meget dyrt og i alle tilfælde bør indføres på hele bedriften (uddybet i afsnit 5.3).

Der er beregnet et BAT-emissionsniveau for ejendommen i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår. Der er anvendt emissionsgrænseværdier for ansøgninger indsendt efter 10. april 2011.

Ifølge beregningen er det samlede krav til ammoniakemissionen på 2770,8 kg N pr. år. Beregninger i husdyrgodkendelse.dk viser at der med udvidelsen er en ammoniakemission på 2871,2 kg N. Det er ca. 100,4 kg mere end emissionsgrænseværdien.

Tabel 4.1.2 - BAT emissionsniveau beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår for årskøerne i kostalden og småkalve i kalvehytter.

Stald	Dyrekategori, tung race	Antal	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT (kg NH ₃ -N pr. årstyr)	Samlet Ammoniakemission (Kg NH ₃ -N)
Kostald (spalter og skraber)	Årskøer 10.500 EKM	200	9,8	1960
Kostald (tilbygning)	Årskøer 10.500 EKM	26	7,31	190,1
Kalvehytter/ungdyrstald	Småkalve (0-6 mdr.)	63	1,89	119,1
Kostald nord (dybstrøelse)	Årskøer 10.500 EKM	25	10,04	251
Ungdyrstald (dybstrøelse)	Kælvekvier (23-27 mdr.)	23	Aflæst husdyrgodkendelse	106,1
Kostald (tilbygning)	Kælvekvier (23-27 mdr.) ⁸	25	3,99 x 1,28 = 5,13	128,1
Ungdyrstald	Tyrekalve (40-75 kg)	138	Aflæst husdyrgodkendelse	16,4
I alt				2770,8

⁸ Type 1 korrektion for vægt: (((Alder ind+alder ud) x 0,0729)+ 1,93)/4,34

Beregningen af emissionsniveauet for ammoniak, der som udgangspunkt vurderes at være opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi, jf. vejledningerne for emissionsgrænseværdier fra Miljøstyrelsen 2011. BAT-Emissionsniveauet er, med udgangspunkt i de vejledninger, der gælder for malkekvægbesætninger, beregnet til 2770,8 kg N/år for hele anlægget. Den aktuelle ammoniakemission fra det samlede anlæg er på 2871,2 kg N/år. Det er 100 kg højere end kravet. Natur og Miljøklagenævnet, har i flere afgørelser udtalt, at der ift. BAT-niveauet for ammoniakemission er en bagatelgrænse. Overskridelser på op til 100 kg N/år kan betragtes som en bagatel. Silkeborg Kommune vurderer, at der i også er tale om en bagateloverskridelse ved udvidelsen på Pinnebjergvej 3. Kommunen vurderer, at det samlede anlæg lever op til BAT gennem de valgte staldsystemer og teknologier.

Der anvendes skraber på spalterne i både nudrift og ansøgt drift. Skraberne er sat til en effekt på 25 %, hvilket svarer til den effekt miljøstyrelsen har angivet i teknologibladet for skraber på spalter i kostalde. Da skraberne anvendes som virkemiddel for at reducere ammoniakemissionen stilles der vilkår til drift og vedligeholdelse af dem.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

Dyreholdets størrelse

- 4.1.1. Der må maksimalt være et dyrehold på 251 årskøer, 63 småkalve fra 0 til 6 måneder, 138 tyrekalve fra fødsel til ca. 75 kg og 48 kvier fra 23 til 27 måneder på ejendommen, svarende til i alt 404,3 DE beregnet efter de omregningsfaktorer, som er gældende pr. 1. januar 2015 og under forudsætning af mælkeydelse på maksimalt 10.500 kg mælk. Husdyrbruget skal på Silkeborg Kommunes forlangende fremvise dokumentation for størrelsen af den årlige husdyrproduktion.

Drift og indretning

- 4.1.2. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag. Fremtidige drifts-, bygnings- og arealmæssige ændringer skal anmeldes til og godkendes af Silkeborg Kommune.
- 4.1.3. Vilkårene i denne godkendelse skal være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft, hvis ikke andet er anført.
- 4.1.4. Den driftsansvarlige skal underrette kommunen om eventuelle ændringer i ejerforhold eller i, hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift. Det gælder også indstilling af driften for en længere periode.
- 4.1.5. Der skal hver dag foretages skrabninger hver 4. time i kostalden i gangarealerne.
- 4.1.6. Tværgange som ikke skrubes automatisk skal rengøres manuelt mindst 2-3 gange om dagen.
- 4.1.7. Skraberne skal være forsynet med timer.

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

- 4.1.8. Logbog, servicefaktura eller lignende, der dokumenterer, at skraberen/robotskraberer er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Enhver form for driftsstop over 48 timer skal noteres i logbogen med angivelse af årsag og varighed.
- 4.1.9. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres.

Information til ansatte m.v.

- 4.1.10. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Relevante vilkår, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den driftsansvarlige og den eller de personer, der arbejder med den pågældende del af driften.
- 4.1.11. Beredskabsplanen skal være kendt af husdyrbrugets personale.

4.2. VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle stalde er naturligt ventilerede.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Naturlig ventilation bruger ikke strøm, og det er lydløst, hvilket giver et bedre arbejdsmiljø og ingen støjgener for naboerne.

Kommunen vurderer, at når der er tale om naturlig ventilation giver det ikke anledning til væsentlige gener for de omkringboende. Naturlig ventilation vurderes at være bedst tilgængelig teknologi i kvægstalde.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

4.3. FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På markerne dyrkes græs og majs og korn. Afgrøderne bruges primært til fodring af dyrene. Der forventes at skulle produceres ca. 1.600.000 FE/år i grovfoder på ejendommen. Ensilage opbevares i plansilo og i markstakke. Der forventes at kunne opbevares ca. 50 % på plansilo og resten i markstak. Kraftfoder o. lign. opbevares i foderladen (nr. 22 på oversigtstegningen bilag 2).

Der udarbejdes løbende foderplaner efter de nyeste normer og viden på området. Der er i den anledning særlig opmærksomhed på indholdet af fosfor og råprotein i foderet som søges minimeret mest muligt, dog naturligvis under hensyntagen til dyrenes velfærd og produktion.

Der er fosforbalance på udspretningsarealerne ved fodring efter normen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlige øget påvirkning af omgivelserne. Se desuden afsnit 4.4 om ensilage.

Der laves løbende foderplaner for at optimere fodringen for at undgå spild og overforbrug af fosfor og råprotein. Der er fosforbalance på udspretningsarealerne ved fodring efter normtal, og BAT-niveauet for ammoniakemission er ligeledes overholdt ved normfodring.

Den almindelige foderoptimering anses for værende tilstrækkelig BAT tiltag.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

4.4. ENSILAGE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

En stor del grovfoderet kan opbevares i ejendommens anlæg med køresiloer. Den øvrige mængde opbevares i markstakke. Ensilage placeres i markstakke ved gården, overvejende nær plansiloerne. Der er min. 15 m til dræn.

Udsprinklingen vil ske via en opsamlingsbeholder, hvorfra der er overløb til gylletank. Overløbet betyder, at opsamlingsbeholderen ikke behøver at være ret stor. Vandet vil blive udsprinklet på græsmarken mod sydøst, marknr. 6 på ca. 0,8 ha.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

En del af årets ensilage placeres i markstakke omkring ejendommen. I tilfælde af udvaskning eller afstrømning fra ensilageoplaget kan det lokale vandmiljø og drikkevandsinteresser skades. De høje koncentrationer af kvælstof, der kan være tale om under markstakke, betyder, at markstakke ikke bør placeres tæt ved vandforsyninger eller dræn med direkte forbindelse til vandløb o. lign. Ifølge Orbicons drænkort er arealet under og omkring de nuværende ensilagestakke drænet med risiko for udledning af næringsstoffer til vandmiljøet. Det er tidligere stilles krav om at dræn omkring bygningerne skulle afbrydes, og det er sket. Bemærk at ensilagestakke ikke må placeres samme sted på jorden før der er gået 5 år. Det er derfor placeringen skal kunne dokumenteres via kort.

Kommunen vurderer, at forholdene omkring opbevaring af ensilage ikke ændrer sig væsentligt ved udvidelsen og at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til håndtering og opbevaring af ensilage.

Ensilerester på ejendommen kan være en kilde til fluegener, da fluelarver kan klækkes i evt. uoverdækkede ensilerester. Der ligger flere naboejendomme inden for 500 m af Pinnebjergvej 3 og det er derfor vigtigt, at der er fokus på at minimere mulighederne for fluer i at klækkes. Der stilles derfor vilkår om at ensilerester skal fjernes minimum en gang ugentligt fra ensilageplads og ensilagestak. Resterne anbringes i en stak som overdækkes med plastik.

Såfremt nedenstående vilkår og gældende lovgivning overholdes vurderes det, at opbevaring og håndtering af ensilage ikke er til gene for de nærmeste naboer og ikke vil medføre væsentlig påvirkning af omgivende natur og miljø.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 4.4.1. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, skal overholde afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 8 stk. 1-5 og 7 (25 m til ikke alment vandforsyningsanlæg, 50 m til alment vandforsyningsanlæg, 15 m til vandløb(herunder dræn) og søer, 15 m til offentlig vej og privat fællesvej, 25 m til levnedsmiddelvirksomhed, 30 m til naboskel).
- 4.4.2. Dato for udlæg og placering af ensilagestakke skal løbende noteres på et kortbilag. Kortbilaget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
- 4.4.3. Ensilagerester skal løbende, eller mindst en gang om ugen, fjernes eller samles og opbevares på en fast plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Resterne skal overdækkes med plastik eller et andet lufttæt materiale.

4.5.ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSES

Ressourceforbrug

I forbindelse med udvidelsen vil der forekomme et øget ressourceforbrug. Forventningen er at stigningen i ressourceforbruget er proportionalt med udvidelsen.

Energiforbrug

Elektricitet anvendes primært til malkning, nedkøling af mælk, gyllepumpning samt belysning. Bedriftens årlige elforbrug til gårdens drift forventes at stige fra 132.000 kWh til 180.000 kWh efter udvidelsen, hvilket svarer til en forøgelse på ca. 36 %.

Overskudsvarme fra nedkøling af mælk anvendes til opvarmning af stuehus.

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke forbrug af el til ventilationsanlæg.

Der er opsat belysning der tænder og slukker ved hjælp af bevægelsessensorer, og hvor det er muligt benyttes energisparepærer.

Elforbruget vil løbende blive registreret og installationerne vil blive eftersat jævnlige.

Vandforbrug

Bedriftens årlige vandforbrug er pt. 8050 m³, som primært bruges til drikkevand i kvægbesætningen og rengøring i produktionsanlægget, efter udvidelsen forventes forbruget at stige til 11.000 m³ årligt, hvilket svarer til en forøgelse på ca. 36 %. Dyrenes drikkevand kommer fra egen vandforsyning.

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

Vandet kontrolleres 1 gang årligt jævnfør krav fra Arla 3.4.3. Boligen er tilknyttet Nørskovlund vandværk (offentligt vandværk).

Vandbesparende foranstaltninger

Der anvendes vand til kreaturerne drikkevand og til rengøring af malkestalden 2 gange dagligt.

Vandkopper m.m. kontrolleres jævnligt og repareres / vedligeholdes løbende.

Vandforbruget registreres.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Energi- og vandforbruget bør følges løbende, og forbruget bør til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers egen interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af energi, hvorfor Silkeborg Kommune antager, at der ikke vil blive forbrugt mere energi end nødvendigt.

For at kunne vurdere forbruget skal det kunne sammenlignes med de tidligere års forbrug for at se om forbruget har været stigende. Det er derfor nødvendigt at lave registreringer af forbruget. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.

Energi-forbrug

Ifølge nøgletal fra EnergiMidt må elforbruget helst ikke overstige følgende: 686 kWh/ko, når der ikke anvendes malkerobot og elektrisk udfodring. Ved 251 malkekøer giver det et estimeret forbrug på 172.100 kWh/år. Elforbruget der er blevet estimeret af ansøger for den ansøgte besætning, ligger en anelse højere end denne grænse. Kommunen vurderer derfor at det estimerede energiforbrug ligger på et fornuftigt leje. Idet der i kommunens beregning ikke er taget højde for vask af stalde.

Mælkekøleanlæg er interessant i energispareøjemed, da køleanlæg i gennemsnit bruger 15 % af det totale energiforbrug hos en mælkeproducent, og driftsbesparelserne ofte er betydelige. Det er derfor vigtigt at få eftersat anlægget så det altid kører energimæssigt optimalt.

Elforbruget bør altid følges og søges nedbragt.

Energibesparende tiltag:

- Overskudsvarme fra nedkøling af mælken dækker energibehovet til opvarmning af stuehuset.
- Staldene er naturligt ventilerede. Naturlig ventilation bruger ikke strøm, og er ifølge BREF-dokumentet bedst tilgængelig teknologi i kvægstalde.
- Energisparerør og belysning der tænder og slukker ved hjælp af bevægelsessensorer.

Derudover registreres elforbruget løbende, installationerne efterses jævnligt, og bedriften gennemgås sammen med energikonsulent med henblik på valg af energirigtige løsninger i eksisterende samt ombyggede staldafsnit. Alt dette er med til at reducere energiforbruget.

Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at virksomheden overholder kravene til BAT i tilstrækkelig omfang indenfor forbrug af energi ved overholdelse af de beskrevne energibesparende tiltag og de oplyste forbrugstal.

Vand-forbrug

Ifølge normtal fra Landbrugets vejledning om erhvervsmæssigt dyrehold mv. er vandforbruget på ca. 41,5 m³/år pr. ko, 5,7 m³/år pr. opdræt og 9,1 m³/år pr. slagtekalv. Det giver et vandforbrug på ca. 11.100 m³/år. Ansøger har estimeret et vandforbrug på 11.000 m³/år. Kommunen vurderer, at det

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

estimerede vandforbrug er rimeligt, det ligger inden for de normtal, der kan udregnes efter anbefalinger fra landbruget. Dog skal vandingsanlægget altid efterses så der ikke opstår lækager og bl.a. drikkekopper skal løbende efterses og kontrolleres for utætheder.

Vandbesparende tiltag omfatter:

- Vandforbruget registreres løbende.
- Vandkopper m.m. kontrolleres jævnligt og vedligeholdes løbende.

Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at virksomheden overholder kravene til BAT i tilstrækkelig omfang indenfor forbrug af vand ved overholdelse af de beskrevne vandbesparende tiltag og de oplyste forbrugstal.

Samlet set vurderer kommune at det estimerede forbrug af energi og vand er rimeligt, det ligger inden for de normtal der kan udregnes efter anbefalinger fra landbruget og EnergiMidt, og der er fortaget tiltag for at reducere vand- og energiforbruget. Det vurderes, at ejendommen i betragtning af dens størrelse og produktion lever op til kravet om BAT indenfor vand- og energiforbrug. Se nedenstående vilkår.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

- 4.5.1. Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller energikonsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Energieftersynet skal udføres inden udgangen af 2018 og gentages inden revurdering af miljøgodkendelsen i 2023. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energisparforslag. Rapporten skal på forlangende indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.
- 4.5.2. Mælkekøleanlægget skal kontrolleres 1 gang årligt og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt.
- 4.5.3. El-forbruget skal registreres løbende på hovedmåleren, mindst 1 gang om måneden, forbruget skal indføres i et skema, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug. Eller også skal ejendommen være tilmeldt en ordning hvor der løbende og automatisk opsamles oplysninger om elforbruget.
- 4.5.4. Vandforbruget skal registreres på hovedmåleren mindst 1 gang om året og indføres i et skema, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug.

4.6. SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Spildevand fra produktionen udgøres af vand fra vask af malkeanlæg, vand fra rengøring af stalde, drikkevandsspil og evt. vand fra rengøring af maskiner og sprøjteudstyr.

Spildevandet samt overfladevand og saft fra betonplads til kalvehytter, ny møddingsplads ledes til gyllebeholder og indgår i kapacitetsberegningen for denne. Der er ikke toilet i staldanlægget. Der

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

søges om at udsprinkle restvand fra ensilagepladser, for at reducere til ledning af restvad til gyllebeholder.

P.t. udføres sprøjtearbejdet ikke selv. Hvis dette bliver tilfældet vil marksprøjten blive eftermonteret med nødvendigt udstyr til at fylde og vaske den efter de nye regler.

Alt tagvand ledes til eksisterende dræn.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Rengøringsvand fra rengøring i stalde, mælkerumsvand og drikkevandsspild ledes til gyllesystem. Dette er i henhold til gældende lovgivning. Spildevandsmængden forventes, at være indregnet i normtallene for flydende gødningsmængder (se afsnit 5.2 om flydende husdyrgødning).

Kommunen vurderer, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet i gyllebeholderne til at rumme de givne mængder spildevand i ansøgt drift, hvis vand fra ensilageplads udsprinkles. For yderligere oplysninger henvises til afsnit 5.2 om flydende husdyrgødning.

Tagvand ledes p.t. via dræn til vandløb. Tagfladen på kostalden øges og der skal derfor vælges en løsning for håndtering af vandet fra tilbygningen. Regnvand kan ikke udledes direkte til dræn uden forsinkelse. Alternativt, kan der vælges en løsning, hvor tagvand nedsives via faskiner. Denne løsning kræver de rigtige jordforhold. Der er anvisninger til hvordan man tester jordens evne til nedsivning, på denne hjemmeside:

http://www.laridanmark.dk/_root/media/49164_R%F8rcenter-anvis-ning%20016.%20Bilag%201%2C%20Simpel%20nedsivningstest%20i%20private%20haver.pdf

Der stilles ikke krav til eksisterende løsninger til at bortlede regnvand, da disse allerede er godkendt med forrige miljøgodkendelse.

Regnvand og saft fra ensilagesiloerne ledes via samlebrønd til gyllebeholder i nudrift. Der ønskes en ny løsning hvor restvandet udsprinkles. Det kræver en tilladelse fra kommunen, at udsprinkle restvand og før denne kan gives, skal der indsendes en beskrivelse af projektet.

Regnvand som falder på møddingspladsen og på arealet med kalvehytter opsamles og ledes til gyllebeholder, hvilket er i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Regnvand fra øvrige befæstede arealer (arealet øst for foderladen) kan indeholde næringsstoffer. Arealet har ikke afløb og regnvand løber ud på jorden. For at undgå, at næringsstofferne kan påvirke grundvand er der sat vilkår om, at eventuelt spild opsamles.

Der er desuden sat vilkår om; at al vask af traktor, maskiner, redskaber og sprøjte skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

Kommunen vurderer at det spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler.

Kommunen vurderer at afledning af overfladevand (tagvand o.l.) sker i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, når der er fundet en løsning til at håndtere tagvand fra de nye tagflader. Der nedsives ikke regnvand tættere end 25 m fra drikkevandsboringer og der udledes ikke regnvand direkte til vandløb.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

- 4.6.1. Al vask af traktor, maskiner, redskaber og sprøjte skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning
- 4.6.2. Ejendommens befæstede arealer skal holdes rene og fri for foder- og gødningsrester.
- 4.6.3. Der skal indsendes en ansøgning om udledning af tagvand via faskiner, forsinkelse eller en anden løsning der medfører, at der ikke udledes tagvand direkte til vandløb. Projektet skal indsendes inden byggeriet af det nye afsnit af kostalden sættes i gang.

4.7. AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Døde dyr

Døde dyr opbevares nord for malkestalden ved den lille gylletank (Pkt.16 på situationsplan bilag 2). Der er i nudrift ca. 18 transporter med døde dyr/år og det forventes at stige til ca. 25 stk./år. Afhentning sker normalt i dagtimerne af DAKA i henhold til gældende regler.

Fast affald

Alm. papir-, plast- og papemballage og plastic fra ensilagestakke opbevares i container og bortskaffes til kommunal modtageplads (Affaldscenter Tandskov). Arlagården afsnit 3.1 Containeren er 6 m³ og tømmes nu ca. 1 gang/måned. Det forventes fortsat at være 1 gang/måned i ansøgt drift.

Olie- og kemikalieaffald

Olieaffald opbevares i godkendte olietønder i maskinhuset (Pkt.18 på situationsplan bilag 2). Der vurderes at være ca. 500 l olieaffald/år.

Kemikalie- og medicinaffald findes ikke på ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal alt affald fra ejendommen bortskaffes i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ. De gældende affaldsregulativer kan findes på kommunens hjemmeside. www.silkeborgkommune.dk

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

4.8. RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Oplag af olie og kemikalier

Dieselolie opbevares i maskinhus i 2 overjordiske tanke. Tanknummer er oplyst til kommunen. Olie-tankene står på fast betongulv uden afløb. Der er adgang til opsugende materiale som sand ved evt. spild.

Rengøringsmidler opbevares i forbindelse med malkerummet, hvor der er afløb og opsamling til gyllebeholder, således at utilsigtet spild løber i gyllebeholder.

Tabel 4.8.1. Bedriftens forbrug af råvarer i nudrift og ansøgt drift samt opbevaring.

Type	Nudrift kg/år	Ansøgt drift Kg/år	Opbevaring	Bemærkninger
Handelsgødning	25.000	30.000		
Såsæd	10.000	12.000		
Medicin	Meget lidt			
Pesticider	125	150		
Dieselolie	20.000	24.000	Maskinhus	
Fyringsolie	0	0		
Olie- og smøremidler	500	600	Godkendte tromler i maskinhus	
Rengøringsmidler	800	1000		Til malkeanlæg

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På ejendommen er der en helt ny dieselolietank fra 2010 på 1800 liter samt en nyere tank fra 1996 på 1.200 liter, som anvendes til maskiner. Stuehuset opvarmes med overskudsvarme fra mælkekøleanlæg. Tankene er overjordiske, og de er placeret i maskinhuset på fast gulv uden afløb, og med adgang til opsugende materiale. Der er automatstop på dieselpumperne. Foruden dieselolie opbevares spildolie i beholder placeret på betongulv i maskinhus.

I det omfang pesticider forekommer på ejendommen i ansøgt drift, opbevares de i aflåst skab i maskinrummet, hvor det er sikret mod frostsprængninger og hvor der hverken er dræn eller fald mod åbningen.

Silkeborg Kommune har vedtaget et regulativ for opbevaring og håndtering af olieprodukter og kemikalier. Forskriften gælder automatisk for alle husdyrbrug, der ikke er miljøgodkendt. Der stilles vilkår om at forskriften også skal følges på Pinnebjergvej 3. Kravene er stort set opfyldt i dag, med undtagelse af opbevaring af spildolie og olieprodukter. Spildolie skal opbevares i tætte beholdere og

opbevaring skal ske på en spildbakke, hvor indholdet af den største beholder kan opsamles, eller på en fast betonplads, med opkant, så indholdet af den største beholder kan opsamles.

Silkeborg Kommune vurderer, at håndtering og opbevaring af kemikalier m.v. vil foregå på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende regler, forskrift for håndtering og opbevaring af olie og kemikalier og nedenstående vilkår overholdes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 4.8.1. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 4.8.2 Reglerne i den gældende ”Forskrift for håndtering og opbevaring af olie og kemikalier” skal til en hver tid følges.

4.9. DRIFTSFORSTYRELSE ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Redegørelse for mulige uheld

Marksprøjtning.

- Spild ved utætte slanger/samlinger på sprøjten.
- Vinddrift af sprøjtemidler (skader på naboafgrøder, vandløb, hegn)

Gylleudslip:

- Maskinstationen anvendes til gylleudbringning med selvsugende gyllevogne, hvorved risikoen for overløb er minimal.
- Færdselsuheld med gyllevogn.
- Vælteuheld
- Påkørsel af beholder.
- Utæt gyllebeholder.

Minimering af risiko for uheld

- Der holdes pænt og ryddeligt på ejendommen.
- Anlæg og maskiner vedligeholdes løbende. Konstaterede fejl og mangler udbedres snarest muligt.

Minimering af gene og forurening ved uheld

- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, herunder handlingsplan for gylleudslip, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer.
- Hvis der ansættes medarbejdere udarbejdes arbejdspladsvurdering (APV) og en gang årligt gennemgås beredskabsplanen.

- Sker der uheld på ejendommen af væsentligt omfang vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet. For at minimere omfanget af eventuelle uheld, er der ophængt vejledning til hvem der skal underrettes og disses telefonnumre.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori handleplaner er gennemtænkt og beskrevet hvis uheldet skulle være ude. Beredskabsplanen er udarbejdet i forbindelse med miljøgodkendelse af ejendommen i 2010. Silkeborg Kommune vurderer, at beredskabsplanen fra 2010 er tilstrækkelig dækkende, til at kunne indeholde den ansøgte udvidelse.

I afgørelsens enkelte afsnit om f.eks. fodring, ensilage, spildevand, råvarer og hjælpestoffer, flydende- og fast husdyrgødning og transport er fastsat vilkår til driften, for at mindske risikoen for driftsforstyrrelser og uheld. Såfremt afgørelsens vilkår og gældende lovgivning overholdes vurderes det, at ejendommen sikres i et rimeligt omfang mod driftsforstyrrelser og uheld.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår

- 4.9.1. Beredskabsplanen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Den driftsansvarlige skal løbende sikre sig, at husdyrbrugets medarbejdere er bekendt med gældende regler - herunder beredskabsplanen - og overholder dem i praksis.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

5.1. GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen produceres der gylle og dybstrøelse. Udnyttelseskravet er 70 % til gylle og 45 % til dybstrøelse. Mængderne af kvælstof, fosfor og DE i de forskellige gødningsfraktioner fremgår af tabel 5.1.1 nedenfor.

Den ansøgte mængde af husdyrgødning, som skal udbringes indeholder ifølge gødningsregnskabet i Miljøstyrelsens IT ansøgningssystem 32.764 kg N/år og 4817 kg P/år. Der afsættes 62 DE husdyrgødning fra bedriften (5820 kg N/år og 867 kg P/år) til aftalearealer og biogas.

Tabel 5.1.1. Gødningstyper der indgår i produktionen i ansøgt drift, hvor meget der afsættes og modtages, indholdet af kvælstof og fosfor i disse samt udnyttelsesprocenten, og hvor mange DE gødningen ca. stammer fra.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
--------------	-------------	-----------	---------------	----

Gylle	31.427,9	4674,7	70	334,7
Dybstrøelse	7155,8	1009,3	45	69,6
Husdyrgødning afsat til biogas	-3475	-517	70	-37
Husdyrgødning afsat til Erik Tind, Hindbjergvej 7, 8620 Kjellerup	-2345	-350	70	-25
I alt til rådighed	32.763,7	4817,0		342,3

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Til ejendommen Pinnebjergvej 3 hører i alt ca. 201,9 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Derudover indgår der 53,4 ha aftalearealer til udspreddning af husdyrgødning. Det samlede udbringningsareal udgør 256,2 ha. Samtlige arealer ligger i Silkeborg Kommune. Bedriftens samlede arealer samt aftalearealer fremgår af bilag 1.

Der udbringes husdyrgødning til et harmonitryk på 1,7 DE/ha på ejede og forpagtede arealer, mens dyrettrykket på aftalearealerne er på 0,5 DE/ha. De generelle harmoniregler er dermed overholdt.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår.

5.2. FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Bedriftens normproduktion af gylle i ansøgt drift er beregnet til 7030 m³. Dette er inkl. rengøringsvand, regnvand på befæstede arealer og drikkevandsspild.

Af tabel 5.1.1 ses det, at kapaciteten til opbevaring af flydende husdyrgødning er på 6100 m³, idet ejendommen har kapacitet i en gyllebeholder og gyllekanaler på tilsammen 1800 m³ og lejer kapacitet i fire tanke på tilsammen 3300 m³.

Behov:

Produktion af gylle, inkl. Opsamling af vand = 7030 m³ pr år

Tilstrækkelige opbevaringskapacitet, jf. vedlagt opgørelse = 5300 m³

Der etableres udsprinkling af regnvand fra ensilagesiloerne til markerne. Der etableres en opsamlingsbeholder med overløb til gylletank. Indtil dette etableres opsamles vandet fra silopladsen i gylletanke. Silopladsen er ca. 2500 m² som giver ca. 1750 m³ vand. Årsproduktionen i fase 1 er 6300 m³ (her er de 25 køer i udvidelsen af stalden ikke med). 6300 + 1750 = 8050 m³. 9 måneders opbevaringskapacitet er 6050 m³ og kravet er således opfyldt.

I fase 2 med 25 ekstra køer i udvidelsen af stalden vil der enten blive etableret udsprinkling af vand fra silopladsen eller der skaffes den fornødne ekstra opbevaringskapacitet (500 m³).

Tabel 5.2.1. Oversigt over opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Seneste Kontrol	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpe-system fra beholder til gyllevogn	Aftale gældende til
Gyllebeholder	1990	17-05-2010	800	Flydelag	Pumpekran m. returløb.	
Gyllekanaler i stald	1990		1000			
Lejet tank på Tanghusvej 22 8620 Kjellerup	1994	2006	1600	Flydelag	Pumpekran m. returløb.	?
Lejet tank på Midstrupvej 10 8620 Kjellerup	1990	05-02-2015	800	Flydelag	Pumpekran m. returløb.	?
Lejet tank på Midstrupvej 10 8620 Kjellerup	1998	05-02-2015	1300	Flydelag		
Opbevaringsaftale, Hindbjergvej 7, 8620 Kjellerup	1994	04-06-2014	600	Flydelag		
I alt			6100			

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Opbevaringskapacitet:

Ifølge § 9 i Bekendtgørelse nr.853 af 30. juni 2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. skal husdyrbrug, der oplagrer husdyrgødning, have opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med gældende regler herfor. Udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold skal opfylde kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Opbevaringsanlægget skal mindst have kapacitet til 9 måneders tilførsel.

Da alle malkekøerne er inde hele året rundt vurderes det, at der skal være minimum 9 måneders opbevaringskapacitet på husdyrbruget.

Med en samlet produktion af flydende husdyrgødning på 7030 m³ er der, med de 6100 m³ opbevaringslagre som er beskrevet i den miljøtekniske redegørelse, opbevaringskapacitet på ca. 10 måneder. I denne opgørelse er der regnet med, at al vand fra ensilageplansiloen udsprinkles. Udvidelsen er opdelt i to etaper. I første etape udvides dyreholdet til 225 køer, heraf de 25 på dybstrøelse. Det svarer til en samlet gødningsproduktion (flydende) på 5654 m³ inkl. regnvand på befæstede arealer. I første etape af udvidelsen føres restvand fra ensilagepladsen til gyllebeholderen. Den samlede

mængde der vand og gylle der føres i gyllebeholderen i fase et er på 8050 m³. Det giver en opbevaringskapacitet for fase 1 på 9,1 mdr. Det vurderes derfor, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at lave første del af udvidelsen.

Der skal findes yderligere 500 m³ for at sikre opbevaringskapaciteten ved den sidste etape af udvidelsen. Der stilles vilkår om, at dyreholdet først må øges over 225 køer, når der er en aftale om opbevaring på plads eller etableret en særskilt opsamling af restvand fra ensilagepladsen. Det er kommunens vurdering, at kravet til opbevaring af flydende husdyrgødning er overholdt, hvis nedenstående vilkår følges.

Gyllebeholdernes placering:

Gyllebeholderen på Pinnebjergvej 3 er placeret nord for ejendommen og afstanden til nærmeste nabo er ca. 120 m. gyllebeholdernes placering ses af situationsplanen bilag 2.

For at sikre, at der ikke opstår unødige gener for de omkring boende, er der stillet følgende vilkår:

- Pumpning, omrøring og udkørsel af gylle må ikke ske på søn- og helligdage.

Sikring mod uheld:

Der er ingen boringer nærmere end 25 m fra gyllebeholderen. Der er ingen terrænhældning omkring beholderen og såfremt der sker udslip vurderes det, at gyllen vil løbe mod nord til græsareal ca. 20 m nord for ejendommen, hvorfra gyllen kan opsamles igen.

Beholderen kontrolleres for styrke og tæthed mindst hvert 10. år og senest i år 2016.

For at forebygge uheld er der stillet følgende vilkår:

- Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

Påfyldningsplads

Der er ingen påfyldningsplads ved gyllebeholderne. Der suges direkte i beholderne og der er udstyr på gyllevognene til sikring af, at der ikke sker overløb ved påfyldning af gyllevognen. Der er et nødoverløb på gyllevognen, således at når gyllevognen er ved at være fuld, vil skum og overskydende gylle løbe tilbage i tanken.

Der vurderes derfor at der ikke er behov for at stille vilkår til sikring af unødigt spild på jorden.

Såfremt nedenstående vilkår og gældende lovgivning overholdes vurderes det, at opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning ikke vil medføre væsentlig påvirkning af omgivende natur og miljø.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

- 5.2.1. Pumpning, omrøring og udkørsel af gylle må ikke ske på søn- og helligdage.
- 5.2.2. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

- 5.2.3. Dyreholdet må ikke udvides til mere end 225 årskøer, 10.500 kg EKM, før der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Nye aftaler om opbevaring skal indsendes til kommunen.

5.3. GYLLEFORSURING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der anvendes ikke forsuring.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT er opfyldt for ammoniakfordampning på anden vis. Silkeborg Kommune vurderer, at der ikke er proportionalitet i at kræve gylleforsuring på ejendommen.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

5.4. GYLLESEPARERING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger ønsker ikke at anvende gylleseparering.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk er der fosforbalance på bedriftens udspretningsarealer i ansøgt drift med det beskrevne dyretryk på 1,7 DE/ha. Det er derfor ikke relevant, at stille krav om gylleseparering på ejendommen for at leve op til BAT.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

5.5. GYLLEKØLING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Gyllekøling bruges ikke hos køer, jf. MST-teknologiblade.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Gyllekøling bruges ikke hos køer, jf. MST-teknologiblade.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

5.6. FASTGØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der årlige produktion af fast gødning er efter normtallene:

25 køer * 15,68 t/ko = 392 t

63 kalve * 1,89 t/kalv = 119 t

23 kvier * 5,52 t/kvie = 127 t

138 tyrekalve * 0,16 t/kalv = 22 t

I alt ca. 660 t fast gødning, som fylder ca. 1122 m³

Udmugning fra kalvehytter, småkalve i øvrigt, sygestier og kælvningsbokse sker løbende.

Der er 25 årskøer på dybstrøelse. Det giver ca. 392 t dybstrøelse. Hertil kommer 141 t dybstrøelse fra småkalve/tyrekalve. Det er i alt 533 t dybstrøelse – det er i overkanten af hvad der løbende udmuges. Ved 9 måneders opbevaringskrav svarer det til 680 m³.

Der er nord for stalden ca. 350 m² fast plads med afløb til gylletank som benyttes til opbevaring af fast gødning og kalvehytter. Opbevaringskravet er dermed opfyldt.

Den resterende mængde opbevares i stald og for en mindre mængde også i markstak. Udmugning vil foregå to – fire gange årligt. Ved vinter- og sommerudmugning vil dybstrøelsen ikke kunne udsprede på markerne med det samme. Dybstrøelsen har dog ligget så længe i stalden, at den kan opbevares i markstak. Ved efterårs- og forårsudmugning kan dybstrøelse udsprede direkte på markerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ud fra ansøgers oplysninger om antal dyr på dybstrøelse har kommunen beregnet en årlig produktion på ca. 1160 m³ dybstrøelse på Pinnebjergvej 3. Det beskrives, at der udmuges løbende i kalvehytterne og dybstrøelsen herfra samt fra småkalve i øvrigt, sygebokse og kælvningsbokse lægges på møddingspladsen. Den resterende mængde dybstrøelse fra Pinnebjergvej 3 opbevares i stald og for en mindre mængde i markstak.

Fast gødning fra bindestald og dybstrøelse fra kalvebokse, sygestier og kælvningsbokse skal opbevares på møddingsplads.

Ifølge ansøgers opgørelse er årsproduktionen på ca. 680 m³ dybstrøelse fra kalvebokse, kælvningsbokse og sygestier på Pinnebjergvej 3, som skal opbevares på møddingspladsen.

Møddingspladsen på Pinnebjergvej 3 er ifølge ansøger 350 m². Der er mur på 3 sider i ca. 1,5 m højde. Kommunen sætter højden på møddingen til gennemsnitlig 2 m. og der regnes med en randzone på 2 m x ca. 5 m uden mur. Møddingspladsen kan derfor rumme ca. 680 m³.

Det svarer til 9 måneders opbevaringskapacitet.

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

Ifølge oplysningerne i den miljøtekniske redegørelse vil udmugning fra dybstrøelsesstalde foregå to – fire gange årligt, og en mindre del kan opbevares i markstak. Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen skal dybstrøelse være kompostlignende for at kunne opbevares i markstak. Dybstrøelse vurderes kompostlignende, hvis det har ligget i en stald i 3-4 måneder i gennemsnit, dvs. minimum 6 måneder i stalden. Der kan derfor maksimalt muges to gange om året, hvis dybstrøelsen skal placeres i markstak. Opbevaring af dybstrøelse som ikke er kompostlignende skal ske på møddingplads.

Der er flere naboer tæt på ejendommen. For at mindske risikoen for fluedannelse og gener, stilles der vilkår om at al gødning på møddingspladsen overdækkes. Der kan laves en opsamlingsstak som mindst hver 7. dag skubbes ind under overdækningen.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

- 5.6.1. Der skal løbende føres logbog over anvendelse af markstak til dybstrøelse. Placering af markstakke angives på et kort med årstal for hvornår stakken er lagt ud. Kortet/logbogen skal løbende opdateres.
- 5.6.2. Al gødning på møddingspladsen skal overdækkes med plastik eller et andet lufttæt materiale efter 7 dage eller mindre.

5.7. ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der modtages ikke anden organisk gødning som f.eks. slam på ejendommen.

6. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1. AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra anlæggets stalde og lagre i nudriften er på ca. 2083 kg kvælstof pr. år og i ansøgt drift er på ca. 2871 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en forøgelse i ammoniakfordampningen på ca. 788 kg kvælstof pr. år.

Den samlede merpåvirkning fra det ansøgte inkl. tidligere udvidelser gennem de seneste 8 år er beregnet i et fiktivt ansøgningsskema (skema nr. 72831). Beregningen viser at der samlet set er sket en forøgelse i ammoniakfordampning fra 2284 kg N/år til 2871,2 kg N/år. Udgangspunktet er højere i nudrift for den samlede udvidelse, fordi der er indført teknologi til at reducere ammoniakfordampningen med den tidligere miljøgodkendelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kategori 1 natur (Kvælstoffølsomme naturtyper indenfor natura 2000)

Nærmeste Natura2000 område er EF-habitatområde nr. 36 Nipgård sø. Området ligger ca. 8,5 km vest for ejendommen. På grund af afstanden fra den ansøgte udvidelse er der ikke risiko for påvirkninger af kvælstoffølsom natur ved Nipgård sø eller i andre Natura2000 områder, som ligger længere væk.

Kategori 2 natur (Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha)

Ca. 4,2 km sydøst for anlægget ligger et overdrev, som er nærmeste kategori 2 naturtype. Overdrevet vurderes at være kvælstoffølsomt, men på grund af afstanden vil der ikke være risiko for at det påvirkes af den ansøgte udvidelse.

Kategori 3 natur (Heder, moser og overdrev og ammoniakfølsomme skove)

Nærmeste kategori 3 natur er nogle mindre overdrev, som ligger ca. 1,2 km sydvest for anlægget. Overdrevene er besigtiget i 2009. De er artsfattige og noget påvirkede af næringsstoffer og der er kun få gode pletter. Beregninger viser, at den ansøgte udvidelse ikke medfører en merbelastning på overdrevene.

Anden natur

Indenfor 1000 m fra anlægget i ådalen til Tange Å nord og vest for ejendommen ligger en række enge omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Engene har en generel målsætning (B-målsatte) i Kommuneplan for Silkeborg Kommune. De er en del af bedriftens ekstensivt drevene arealer, som afgræsses, men som ikke indgår i udspretningsarealet.

Den nærmeste eng ligger ca. 920 m vest for anlæggets stalde. Engene er besigtiget af Silkeborg Kommune den 3. marts 2009. Engene er kulturpåvirkede, ret artsfattige, tæt græssede, og der blev ved besigtigelsen ikke fundet forekomster af plantearter som er karakteristiske for ammoniakfølsomme naturtyper.

Der er lavet et overslag over ammoniakdepositionen på engen nærmest ejendommen, som giver en merdeposition på ca. 0 kg N/ha/år og en samlet deposition fra anlægget på 0,1 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i Silkeborg Kommune er på 14 kg N/ha/år (DMU 2007).

Der er tale om et ikke særligt kvælstoffølsomme naturområder med generel målsætning og det vurderes, at naturområdet ikke påvirkes væsentlig af ammoniakfordampningen fra den ansøgte produktion.

Inden for 1000 m. fra anlægget findes desuden tre mindre vandhuller omfattet af § 3. Alle er kulturpåvirkede eller gravede, næringsrige og naturen i vandhullerne vil ikke blive påvirket væsentlig af udvidelsen.

Tabel 6.1.1 Viser de registrerede beskyttede naturtyper indenfor 300 – 1000 m fra anlægget.

§ 3 naturtype	Database_id	Målsætning	Afstand m.	Bemærkning
Eng	771_5062	Generel målsætning (B)	920	Kultureng, artsfattig
Eng	771_5063	Generel målsætning (B)	1000	Kultureng, artsfattig
Eng		Generel målsætning (B)	950	Kultureng, artsfattig
Sø	771_967	Ikke målsat (B)	325	gl. mergelgrav i have
Sø	771_966	Ikke målsat (B)	820	Vandhul måske gl. mergelgrav
Sø	771_968	Ikke målsat (B)	640	Vandhul i have

Samlet vurdering af staldanlæggets påvirkning af beskyttet natur

Det er kommunens samlede vurdering, at emissionen af ammoniak fra anlægget, hverken i sig selv eller i kumulation med andre kilder, vil medføre en væsentlig påvirkning af omkringliggende naturområder.

Natur og Udspretningsarealer

Der indgår ikke registreret § 3 natur i udspretningsarealet, men en del udspretningsarealer (ejet/forpagtet marker nr. 43, 15, EJ-6-0, EJ-19-0, 47-0, og aftalearealer mark nr. 3-0, 7 og 15) grænser op til § 3 natur.

Mark 43

Umiddelbart vest for udbringningsareal nr. 43 ved adressen Ansvej 14 (se figur 6.1.1), findes et mindre meget tilgroet vandhul (registreret som mose med nr. 771_950 i naturdatabasen). Mosen/vandhullet, som har frit vandspejl mellem pilebuskene, modtager drænvand fra dyrkningsarealerne, og har også et afløb til et rørlagt vandløb. Der skal som minimum opretholdes vandløbslovens krævede 2 m-bræmme, og på den baggrund vurderes der ikke at være risiko for direkte afstrømning af næringsstoffer til vandhullet/mosen og det rørlagte vandløb, fordi der ikke indgår skrånende partier i udspretningsarealet op til mosen/søen. Mosen, som er vokset til i pilebuske, er ikke særligt kvælstoffølsom, og vurderes ikke at blive væsentlige påvirket med ammoniak i forbindelse med udspretning af husdyrgødning på det tilstødende areal. Mosen/vandhullet kan med fordel som naturpleje ryddes helt eller delvist for opvækst af pil og birk.

Figur 6.1.1. Naturområder i tilknytning til udspretningsarealer ved Ansvej 14.

Udspretningsareal nr. 43-0 ved Ansvej 14 omkranser desuden et B-målsat vandhul med omgivende lavbund. Vandhullet er meget næringsrigt, delvist sommerudtørrende og tillige påvirket af fyld der er lagt i kanten, og det har derfor en dårlig naturtilstand. Vandhullet indeholder et naturligt dyre- og planteliv, og kan erkendes på alle de for kommunen tilgængelige luftfotos (tilbage til 1954) og er derfor omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3-beskyttelse. Der er 9 m udyrket bræmme omkring vandhullet, og på den baggrund vurderes der ikke at være risiko for direkte afstrømning af næringsstoffer til vandhullet og vandløb, fordi der ikke indgår skrånende partier i udspretningsarealet, og lavbundsarealet omkring søen er udyrket.

Umiddelbart syd for udspretningsarealet ligger der desuden et B-målsat vandhul. Der er ca. 6 m dyrkningsfri bræmme mellem udspretningsareal og vandhul, og da der ikke er skrånende partier mod vandhullet vurderes der ikke, at være risiko for direkte afstrømning af næringsstoffer. Der gøres opmærksom på, at der er krav om minimum 9 m bræmme med randzonebestemmelserne.

Mark 47

Udspretningsarealet 47-0 ved Hindbjergvej 13 (se figur 6.1.2) grænser op til et vældkær, der er en naturtype omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3-beskyttelse. Vældkæret består af nogle stærkt skrånende arealer omkring et kær, hvor der dels sker diffus afstrømning fra flere mindre kilder, dels tilføres drænvand fra flere dræn. Kæret er meget vådt og har formentlig aldrig været i omdrift. I kæret blev noteret kær-tidsel, lysesiv, mosebunke, krybende læbeløs, dyndpadderok, art af snerre, art af skræppe, lodden dueurt, stor nælde og art af star. Det er potentielt voksested for gøgeurter. Vældkæret fortsætter mod syd over i ellesump. I dalstrøget syd for udbringningsarealerne på Hindbjergvej 13 ligger en række naturområder i mosaik; overdrev, mose og sø. Ifølge drænkort fra Orbicon afvander dalstrøget via dræn til Tange Å.

Figur 6.1.2. Naturarealer i tilknytning til udspretningsarealer samt aftalearealer ved Hindbjergvej 13

Udspretningsarealet 47-0 har ikke hældning over 6 grader mod vældkæret og der er en dyrkningsfri bræmme på ca. 3-4 meter mellem udspretningsareal og naturområde. Det vurderes på den baggrund, at der ikke er risiko for direkte afstrømning af næringsstoffer til naturområdet og vandsystemet, som det står i forbindelse med.

På den anden side af dalstrøget ligger et overdrev i mosaik med sø og mosearealer i dalstrøget. Aftalearealet 7-0 grænser op til overdrevet mod syd. Overdrevet (771_5004), som er B-målsat i Kommuneplanen, består af stejle skråninger (> 12 grader), der tidligere har været græsset. Vegetationen er stadig lav og ret artsrig. Aftalearealet 7-0, som grænser op til overdrevet skråner ikke væsentligt mod overdrevet (< 4 grader), og det vurderes, at der ikke er risiko for direkte afstrømning af næringsstoffer til naturområdet. Overdrev er kvælstoffølsomme, men da der er tale om et overdrev med

en generel målsætning vurderes det, at ammoniakfordampningen i forbindelse med udspreddning af husdyrgødning på det tilstødende areal ikke vil medføre en væsentlig forringelse af overdrevets naturtilstand. Det vurderes, at der ikke er grundlag for at sætte vilkår til det pågældende aftaleareal.

Mark EJ 6-0

Udspreddningsareal nr. EJ 6-0 omkranser en B-målsat mose med pilebevoksning og udspreddningsarealet EJ 19-0 grænser op til en lille mose. Der ikke hældning over 6 grader mod naturområderne, og det vurderes at der ikke er risiko for direkte afstrømning af næringsstoffer. De to moser er B-målsatte i kommuneplanen. Naturarealerne er ikke særligt kvælstoffølsomme og vurderes ikke at blive væsentlige påvirket med ammoniak i forbindelse med udspreddning af husdyrgødning på de tilstødende arealer.

Mark 3-0 og 15-0

Aftaleareal 3-0 og 15 grænser op til vandhuller omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der tilstøder ikke udspreddningsarealer med hældning over 6 grader op til vandhullerne, som begge ligger mindst 2 meter fra markkanten. Det vurderes derfor, at der ikke er risiko for direkte afstrømning af næringsstoffer til vandhullerne og påvirkning af naturen i vandhullerne.

Bilag IV arter

Se afsnit 7.4. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

6.2. LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen Pinnebjergvej 3 er placeret i landzone. Anlægget ligger ca. 2,6 km øst for Kjellerup, som er nærmeste byzone. Nærmeste lokalplanlagte område i landzone ligger ved landsbyen Levring ca. 1,2 km vest for ejendommen. Dette er samtidig nærmeste samlede bebyggelse. Nærmeste nabo-beboelse til staldanlægget er beboelsen Midstrupvej 2, som ligger ca. 98 m øst for det nærmeste hjørne på det nye staldafsnit til malkekøer.

Lugten fra staldanlægget er beregnet i Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Lugtgenafstanden, som er den minimumafstand der skal være fra staldanlægget til hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig, er herefter beregnet udefra det fastlagt beskyttelsesniveau i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Alle lugtgenafstande er overholdt. Se tabel 6.2.1.

Tabel 6.2.1. Viser hvilke afstande, der minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper (geneafstanden) samt hvad afstanden reelt er til den nærmeste beboelse indenfor hver type (for byzone og enkeltbebyggelse større end $1,2 * \text{geneafstanden}$). Oplysningerne stammer fra IT-ansøgningssystemet.

Områdetype	Ukorrigeret lugtgeneafstand (meter)	Korrigeret lugtgeneafstand (meter)	Vægtet gennemsnitsafstand (meter)	Genekriterie overholdt?
Byzone	269,2	-	$> 1,2 * \text{lugtgeneafstand}$	Ja
Samlet Bebyggelse	184,2	-	$> 1,2 * \text{lugtgeneafstand}$	Ja
Enkelt bolig	85,1	-	$> 1,2 * \text{lugtgeneafstand}$	Ja

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning på stald året rundt. I tabellen indgår de korrigerede lugtgeneafstande. Lugtgeneafstanden tager udgangspunkt i anlæggets lugtcentrum. Afstandene kan derfor ikke direkte aflæses på et kort.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lugts udbredelse i nærområdet, afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen, se tabel 6.2.1.

Lugtgeneafstanden korrigeres i visse tilfælde for vindretning og kumulation med andre ejendomme. Hvis der er andre husdyrbrug over 75 DE indenfor 100 m til samme enkeltbeboelse eller indenfor 300 m til samlet bebyggelse i landzone eller byzone medregnes lugtbidraget fra disse husdyrbrug i lugtgeneafstanden. Det er ikke tilfældet i den konkrete sag. Staldanlægget på Pinnebjergvej 3 ligger heller ikke nord for byzone, samlet bebyggelse eller enkeltbolig m.v., indenfor intervallet 300 til 60 grader, hvor geneafstanden skal reduceres med 5 %, 10 % og 20 %.

Alle staldafsnittene ligger længere væk end $1,2 x$ geneafstandene fra nærmeste byzone, samlede bebyggelse og nabobeboelse.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser/bebyggelser indenfor de i tabel 6.2.1 nævnte 3 typer er overholdt. Kommunen vurderer på den baggrund, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Foruden gyllebeholderen på Pinnebjergvej 3 opbevares der gylle i lejede beholdere på Hindbjergvej 7, Tanghusvej 22 og Midstrupvej 10. Gyllebeholderne skal være med det lovpligtige intakte flydelag, der næsten lige så effektivt stopper for lugtafgivelse som fast overdækning. Det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderen ikke vil være til gene for naboerne.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Der ligger ikke udspretningsarealer nærmere end 500 m fra byzone, sommerhusområde samt område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Ifølge ansøgeres oplysninger sker udbringning af flydende husdyrgødning under normale omstændigheder med nedfælder på sort jord og i græsmarker, hvilket minimerer lugtgenen. Dybstrøelsen pløjes ned straks efter udbringning. Der er i afsnit 5.2 indarbejdet vilkår om, at pumpning, omrøring og udkørsel af gylle må ikke ske på søn- og helligdage (vilkår 5.2.2). Det vurderes, at når de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen - og vilkår for afgørelsen er over-

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

holdt, vil udbringningen af husdyrgødning ikke medføre lugtgener ud over hvad man må forvente, når man bor i landzone, hvor der drives landbrugserhverv.

Andelen af dybstrøelse som bringes direkte ud på markerne og nedpløjes er angivet til minimum 65 %, som er standartforudsætningen i ansøgningsystemet. Det vurderes, at når den resterende dybstrøelse, som anbringes i markstak, er overdækket og overholder afstandskravet på 30 m til naboskel vil opbevaringen ikke medføre væsentlige gener for eventuelle naboer.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår.

6.3. FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er generelt ingen skadedyr på ejendommen. Skulle sådanne komme forbi, vil de blive bekæmpet efter alle kunstens regler. Der holdes i øvrigt ordentligt og ryddeligt. Foderester o. lign. fjernes, og døde dyr opbevares nord for stalden.

Fluegener

Der er målrettet fokus på fluebekæmpelse. Generelt forsøger man at minimere fluernes muligheder for klækning og der muges regelmæssigt ud i kalvebokse. Der opbevares ikke fast gødning i mellem-lager på ejendommen. Der vandes med fluegift i dybstrøelsen hver 14. dag til hver 3. uge.

Rottebekæmpelse

Ejendommen er tilmeldt den kommunale rottebekæmpelse. Ved behov opstilles stationer med rottegift.

Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 696 af 26. juni 2012).

Ansøger er med i egenkontrolprogrammet "Arlagården". Skadedyrbekæmpelsen kontrolleres og evalueres i den forbindelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Silkeborg Kommune vurderer, at der kan være en risiko for opformering af fluer og andre skadedyr. Det er derfor vigtigt, at der opretholdes en god hygiejne, og daglig rengøring er en væsentlig parameter til bekæmpelse af fluer.

Denne lille stueflue kan sprede sig op til 1 km fra udklækningsstedet, men plagen er dog størst inden for en lille halv kilometer. Ejeren af husdyrbruget har pligt til at bekæmpe fluer, og den grundlæggende kendsgerning er, at et husdyrbrug ikke kan producere fluer, hvis larverne ikke kan finde føde dvs. frisk, fugtig gødning eller foderrester.

Den vigtigste forholdsregel er derfor, at holde husdyrbruget rent for gødnings- og foderrester, som er ideelle udklækesteder for fluer. Da tiden fra æg til fuldvoksen larve varer ca. 3 uger, kan fluegener forebygges ved hyppig rengøring.

Der er ca. 19 beboelser indenfor 500 m fra ejendommen, hvor fluegener normalt er størst. Midstrup ligger kun 95 meter øst for nærmeste stald. For at imødekomme eventuelle fluegener for naboerne stilles der vilkår til rengøring af stalde og staldinventar samt renholdelse af arealerne omkring ejendommen og da ejendommen har mange naboer indenfor 500 m og ligger tæt op til Midstrup (7 boliger), stilles der endvidere vilkår til biologisk fluebekæmpelse i alle staldafsnit.

Ensilagepladsen nord for staldbygningerne ligger ca. 60 meter fra beboelsen Pinnebjergvej 1. Ensilage er ideelt udklækningssted for fluer, men da ensilagen er overdækket forhindres de voksne fluer i at komme væk, og en stor del af dyrene dræbes af varmen fra solen og gæringsprocesserne i ensilagen. Det er imidlertid vigtigt at foderrester og ol. løbende fjernes fra pladsen og at der ikke står pytter med ensilagesaft på pladsen.

Såfremt der efter Silkeborg Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Silkeborg Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse med de stillede vilkår er tilstrækkelige til at imødekomme væsentlige gener fra skadedyr.

Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres 1 gang årligt.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

- 6.3.1. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
- 6.3.2. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, bl.a. skal sti-arealer og båse holdes tørre, og stalde med staldinventar og fodringsanlæg holdes rene og arealerne rundt om husdyrbruget skal holdes rene for ensilage, husdyrgødning m.v.
- 6.3.3. Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på husdyrbruget. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet. Der skal laves en skriftlig årsplan, som beskriver hvornår og hvor de forskellige midler anvendes, samt i hvilke mængder. Kvittering for indkøbte midler skal vedlægges planen som dokumentation. Plan for år 2015 skal indsendes til kommunen inden 31. december 2015.

6.4. TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udvidelsen af produktionen på ejendommen vil bl.a. medføre at antallet af transportere øges fra ca. 533 til 633 årligt, det svarer til en stigning på ca. 100 transportere.

Antallet af transportere med dyr vil i forbindelse med udvidelse være nogenlunde uændret der vil blot være flere dyr pr transport. Antallet af transportere med foder og dyr vil stige og antallet af transportere med gylle vil stige. Se tabel 6.4.1. De primære transportveje fremgår af bilag 4.

Tabel 6.4.1. Antal transportere i nudrift og ansøgt drift. Det skal bemærkes, at antal transportere efter udvidelsen er skønnede og ikke er bindende, med mindre det er angivet som et vilkår.

ART	Antal transportere før udvidelse	Antal transportere efter udvidelse	Tidspunkt
Levende dyr	50	60	Dagen
Døde dyr	18	25	Dagen
Indkøbt foder	24	30	Dagen
Grovfoder	190	230	Døgnet rundt
Olie	11	13	Dagen
Gylle	250	325	Døgnet rundt
Mælk	180	180	Døgnet rundt
I alt	720	860	

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det samlede antal transportere til og fra produktions anlægget øges med ca. 20 % i forbindelse med projektets gennemførelse. Det er hovedsagligt antallet af transportere med grovfoder og gylle som stiger, se tabel 6.4.1. Næsten alle transportere foregår i dagtimerne, men afhentning af mælk og det sæsonbetonede arbejde med grovfoder og udbringning af gylle kan ske uden for normal arbejdstid. Afhentning af mælk kommer ikke til at ske oftere i ansøgt end i nudrift, da kapaciteten pr. læs er øget. Hvorimod transportere med grovfoder stiger med 190 transportere til 230 transportere om året.

Umiddelbart øst for ejendommen ligger bebyggelsen Midstrup. Pinnebjergvej 3 har til- og frakørselsveje til Pinnebjergvej, som ligger vest for ejendommen og dermed væk fra Midstrup. Det er kommunens vurdering, at det øgede antal transportere ikke vil være til væsentlig gene for de omkringboende.

De største trafikgener vurderes, at være transporterne med husdyrgødning igennem landsbyen Nørskovlund. Der er i afsnit 5.2 indarbejdet vilkår om, at pumpning, omrøring og udkørsel af gylle ikke må ske på søn- og helligdage (vilkår 5.2.1), hvorfor der ikke transporteres gylle igennem Nørskovlund disse dage. Transporterne passerer i øvrigt ikke byzone, skoler m.v. Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården.

De nuværende til- og frakørselsveje fra ejendommen og ud til Pinnebjergvej er gode og med et godt udsyn, de vil ikke blive ændret i ansøgt drift.

Silkeborg Kommune vurderer samlet på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelser i øvrigt, når nedenstående vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

- 6.4.1. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gylle vognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
- 6.4.2. Ved tilsmudsning af offentlig vej, som følge af landbrugsmæssige aktiviteter herunder kørsel med markmaskiner og udkørsel til og fra markarealer, skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.

6.5. STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beskrivelse af ejendommens stationære støjklinder:

- Ventilationsanlæg i nuværende kviestald
- Kompressorer til mælkekøling
- Højtryksrensere
- Malkeanlæg
- Blanding/forarbejdning af foder og udfodring.
- Gyllepumpe

Herudover vil der forekomme støj ved daglig brug af traktor samt transport til og fra ejendommen.

Driftsperiode for støjklinder:

- Ventilationsanlæg benyttes primært i de varme perioder.
- Kompressorer til køling af mælk benyttes primært i tidsrummet kl.5 - 8 og 16-18:30. Herudover benyttes kompressor kun beskedent.
- Højtryksrensere benyttes 5-6 dage årligt
- Malkeanlæg bruges dagligt mellem kl.5-7 og 16-18.
- Gyllepumpe benyttes ca. 2 x månedligt i morgen og formiddagstimerne.

Transporter til og fra ejendommen samt brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis ensilering og markarbejde) der går udover dagtimerne.

Tiltag mod støjklinder:

Alle støjklinder er placeret i lukkede bygninger, med undtagelse af kompressor til køling af mælk, som er placeret udenfor på nordsiden af malkestalden ved mælketanken. Kompressoren er ikke støjisoleret, men støjer heller ikke.

Støjforholdene på ejendommen forventes ikke påvirket af udvidelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Eventuel støj fra bedriftens interne transportere samt støj fra de forskellige transportere til og fra anlægget, må forventes at blive mere hyppigt forekommende i takt med, at antallet af transportere øges i forbindelse med produktionsudvidelsen, se tabel 6.4.1. Antallet af transportere som kan forekomme udenfor dagtimerne øges. Det skyldes de sæsonbetonede transportere med gylle og grovfoder. Da transporterne netop forekommer over en begrænset periode og til- og frakørsel foregår væk fra bebyggelsen Midstrup vurderes, at støj fra det øgede antal transportere ikke vil være til væsentlig gene for de omkringboende. Der hentes stadig mælk ca. hver anden dag, det betyder, at der ikke sker en ændring i antallet af disse transportere.

Alle stationære støjkluder er placeret indendørs, med undtagelse af kompressor til køling af mælk, som er placeret udenfor ved det vestlige hjørne af malkestalden. Kompressoren benyttes primært i tidsrummet kl.5 - 8 og 16-18:30. Det oplyses at kompressoren er meget støjsvag, og da den står længst muligt væk fra bebyggelsen Midstrup, vurderes det, at den ikke er til væsentlige gene for naboerne. Der stilles derfor ikke vilkår til støjisolering.

Der er indkøbt en ny kornvalse som støjer meget lidt og valsen er placeret i bygningen nord for køstalden.

Silkeborg Kommune vurderer samlet, at støjen fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener ved de omkringliggende nabobeboelser, idet de fleste støjkluder er placeret indendørs eller er placeret hensigtsmæssigt i forhold til naboerne og idet der er sat vilkår for driften.

Såfremt der indkommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil Kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om '*Ekstern støj fra virksomheder*' overholdes og evt. stille mere specifikke krav for at undgå støjgener.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår.

6.6. STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved udvidelsen af husdyrholdet vil foderanlæg, fodertype og blanding være uændret. Kun mængderne af foder, som forarbejdes, vil øges. Råvarer opbevares i foderladen mod øst og i ensilagesiloer/stakke. I forbindelse med råvareleverancer og fremstilling af foder kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil, grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade. Støvgener i forbindelse med transportere på grusvej forventes ikke væsentligt ændret i forhold til den nuværende drift. Der forventes ikke øgede støvgener som følge af udvidelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

De primære aktiviteter som kan forårsage støvgener er i forbindelse med levering af foder, forarbejdning af foder samt interne transporter og transporter til og fra ejendommen.

Da der sker en mindre stigning i antallet af transporter, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener i forbindelse med transporter til og fra ejendommen. Det er dog altid vanskeligt at måle en forøgelse i støvgener.

Der er plantet et 3-rækket læhegn hele vejen rundt om ejendommen, hvilket vil være med til at formindske støvgenerne for de omkringboende i forbindelse med diverse støvende aktiviteter, som f.eks. levering af foder, forarbejdning af foder, arbejde med ensilage samt interne transporter og transporter til og fra ejendommen.

Silkeborg Kommune vurderer, at produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støvgener ved de omkringliggende nabobeboelser, det skyldes bl.a. at anlægget er afskærmet i forhold til naboer med læhegn, og at der ikke sker en væsentlig forøgelse i støvdannende aktiviteter.

Såfremt der modtages klager over støvgener, vil kommunen lave en mere konkret vurdering og evt. stille mere specifikke krav for at undgå støvgener.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår.

6.7. LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I kostald og kviestald er der lysplader. Hovedparten af lyset slukkes i perioden fra kl. ca. 19.00 til 05.00, således at det er minimalt med lys i stalden i den periode. Om natten overgår belysningen i kostalden til vågelys.

Der er opsat udendørs lys med bevægelsessensor ved mælkerummet. Der er udendørs arbejdslys ved kalvehytterne, som kun benyttes efter behov. Der er ikke udendørs lys ved foderladen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Om natten overgår belysningen i kostaldene til vågelys. Det vurderes derfor, at der ikke vil være nogen væsentlig gene fra belysningen i staldene.

Mellem den udendørs belysning ved malkestalden og ved kalvehytter og den nærmeste nabobeboelse mod nord Pinnebjergvej 1, er der et opvokset læhegn, et nyetableret læhegn og to gyllebeholdere. Dette afskærmer lyset fra produktionsanlægget, således at Pinnebjergvej 1 ikke bliver påvirket af de udendørs lyskilder på nordsiden af produktionsbygningerne. Der er desuden afskærmende beplantning mod vest ud mod Pinnebjergvej. Der er ikke udendørs belysning mod øst, som kan være til gene for den samlede bebyggelse Midstrup. Belysningen vil derfor ikke give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikken eller de landskabelige hensyn.

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

Såfremt der modtages klager over lysgener, vil kommunen lave en mere konkret vurdering og evt. stille mere specifikke krav for at undgå lysgener.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår.

7. PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1. UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Til ejendommen Pinnebjergvej 3 hører i alt ca. 201,9 ha ejede og forpagtede arealer. Derudover indgår der 53,4 ha aftalearealer til udspredding af husdyrgødning. Arealerne ligger i Silkeborg Kommune på nær 4,6 ha som ligger i Viborg Kommune. Bedriftens samlede arealer samt aftalearealer fremgår af bilag 1. Ekstensivt drevne arealer fremgår af bilag 1 og 7. Viborg Kommune har vurderet de 4,6 ha og har ikke haft bemærkninger til projektet ud over at dele af marken ligger i fosforklasse 2 og 3. Viborg Kommunes udtalelse fremgår af bilag 6.

Tabel 7.1.1. Viser hvem der fremover er lavet aftale med, om bortforpagtning af jord eller afsætning af husdyrgødning.

Modtager (navn og adresse)	Forpagtning/aftale
Erik Tind Kristensen, Hindbjergvej 7, 8620 Kjellerup	Aftaleareal
Knud Aage Lindberg, Pinnebjergvej 1, 8620 Kjellerup	Forpagtet
Sigurd Jensen, Ansvej 14, 8840 Rødkærso	Forpagtet
Carsten Møller, Midstrupvej 10, 8620 Kjellerup	Forpagtet
Lars Riis, Hindbjergvej 13, 8620 Kjellerup	Forpagtet
Bent Riis, Hindbjergvej 30, 8620 Kjellerup	Forpagtet
Danboring A/S, Vattrupvej 28, 8620 Kjellerup	Forpagtet
Egon Jacobsen, Midstrupvej 16, 8620 Kjellerup	Forpagtet
Bo Overgaard, Nørskovlundvej 50, 8620 Kjellerup	Forpagtet
Svend Åge Ankensen, Midstrupvej 24, 8620 Kjellerup	Forpagtet
Palle Skovborg, Pinnebjergvej 2, 8620 Kjellerup	Forpagtet
Jens Peter Andersen, Ansvej 35A, 8620 Kjellerup	Forpagtet

Malkekvægbesætningen ønskes udvidet til 404,3 DE. Der afsættes 25 DE i husdyrgødning til de 53,4 ha aftalearealer i nudrift/ansøgt drift. Der afsættes 37 DE til biogas i ansøgt drift. Resten af husdyrgødning fra ejendommen, i alt 342,3 DE, udspreddes på ejede/forpagtede udspreddingsarealer. Det svarer til et husdyrtryk på 1,7 DE/ha i ansøgt drift.

Der afsættes 32.764 kg N/år og 4817 kg P/år på de ejede og forpagtede udbringningsarealer.

På aftalearealerne kan der udbringes op til 1,4 DE/ha.

Kvier opstaldet på kviehotel – græsning og afsætning af gødning

Kvier i aldersklassen 6-23 mdr. svarende til 66 DE, opstaldes på kviehotel. 70 stk. (33,2 DE) opstaldes på Midstrupvej 16, og 70 stk. (33,2 DE) Midstrupvej 10. Kvierne opstaldes i 7 måneder om vinteren.

I sommerperioden går de 140 kvier på græs i engene tilknyttet Pinnebjergvej 3. Der er regnet med en afgræsningsperiode på 5 måneder for kvierne. De 22,7 ha ekstensivt drevne engarealer tilføres husdyrgødning svarende til ca. 28 ved afgræsning, svarende til et husdyrtryk på knapt 1 DE/ha (såfremt der ikke går andre græssende dyr).

Samtlige udspretningsarealer ligger i oplandet til Randers Fjord opstrøms Tange Sø. Randers Fjord indgår i statens udpegning som vandområde overbelastet med kvælstof og fosfor. I forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau i bilag 3 er alle ejede og forpagtede arealer omfattet af nitratklasse-0, hvor der ikke er krav til skærpelse af de generelle regler. Der er ca. fosforbalance på arealerne på bedriftsniveau. Arealerne ligger udenfor udpeget nitratfølsomt indvindingsområde.

Tabel 7.1.2. Fordeling af bedriftens ejede og forpagtede arealer indenfor de i husdyrloven udpegede og følsomme områder:

	I alt, ha	I Nitratfølsomme indvindingsområde	I indsatsplanlagt Område	Indenfor nitrat-klasser	Indenfor fosfor-klasser
Ejet og forpagtede arealer	168,44	0,00 ha	0,00 ha	0,00 ha	mangler

Aftalearealerne er omfattet af nitratklasse-0, lerjordene kan være omfattet af P-klasse 1 og 3. Arealerne ligger udenfor udpeget nitratfølsomt indvindingsområde.

Referencesædskiftet er et k6-sædskifte. Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt (nudrift). Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer. Til beregning af udvaskning af kvælstof og fosforbalance er benyttet standardsædskiftet K6 i ansøgt drift.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i afsnit 8 om BAT.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 201,9 ha udspretningsarealer og 53,4 ha aftalearealer, som fremgår af bilag 1. Inden der foretages ændringer af bedriftens udspretningsarealer eller af markarealer hos tredje mand skal der indgives anmeldelse herom til kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 26 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonikrav er overholdt. Med et udspretningsstryk på 1,7 DE/ha i ansøgt drift.

Vurderinger af arealerne i forbindelse med overfladevand, beskyttede arter og grundvand følger i afsnittene 7.2 – 7.5 herunder, og vurdering af natur i forhold til arealerne er beskrevet i afsnit 6.1 Ammoniak og Natur.

Aftalearealer

Afsætningen af husdyrgødningen til 53,4 ha aftalearealer tilhørende Erik Tind, Hindbjergvej 7, 8620 Kjellerup, forudsætter ikke en miljøgodkendelse efter § 16 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*. Ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler vurderes det, at der ikke vil ske væsentlige virkninger på miljøet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på de pågældende arealer. Vurdering af påvirkningen af overfladevand, grundvand og natur ved anvendelse af aftalearealet til udbringning af husdyrgødning fremgår af afsnit 6.1, 7.2; 7.3; 7.4 og 7.5.

Ekstensivt drevne arealer

Der er ca. 22,7 ha ekstensivt drevne engarealer tilknyttet bedriften. Arealerne er dels beliggende ved Hindbjergvej 30 og dels ved Vattrupvej 28. Ifølge ansøgers oplysninger afgræsser kvier arealerne i sommerperioden, svarende til en afgræsningsperiode på 5 måneder. Arealerne tilføres derved husdyrgødning svarende til 28 DE ved afgræsning, svarende til et husdyrtryk på ca. 1,2 DE/ha (såfremt der ikke går andre græssende dyr). Ifølge ansøgeres oplysninger tilføres de ekstensivt drevne arealer ikke husdyrgødning fra anden side.

De ekstensivt drevne arealer ved Hindbjergvej 30 omfatter § 3 beskyttede enge beliggende ved Tange Å. Det drejer sig om tre arealer mark nr. 13, 56-0 og 57-0. Ved Vattrupvej 28 er hele eller dele af græsningsarealerne 17-1, 17-2 og 17-3 udpeget som § 3-eng. Engene er besigtiget af Silkeborg Kommune i marts 2009 og engene ved Vattrupvej er efterfølgende besigtiget i sensommeren 2009. Engene ved både Hindbjergvej og Vattrupvej er lavtliggende og våde med lysesiv, mosebunke, arter af skræppe, lav ranunkel, eng rottehale m.m. Ved Vattrupvej er der vældpåvirkede partier med bl.a. kærtidsel.

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter et generelt forbud mod at ændre i arealernes tilstand. Det er en fordel at § 3-engene afgræsses under forudsætning af, at afgræsningen ikke er for intensiv. Det er et vilkår for afgørelsen, at de ekstensivt drevne arealer med mark nr. 13, 56-0, 57-0 ved Hindbjergvej 30 samt 17-1, 17-2 og 17-3 ved Vattrupvej 28 som omfatter § 3 eng maks. må afgræsses med et husdyrtryk på 1,2 DE/ha.

Ud fra besigtigelserne og gennemgang af luftfotos er det kommunens opfattelse, at engene ved Vattrupvej og Hindbjergvej ikke har været omlagt siden 1992. Driften af arealet må ikke intensiveres uden dispensation fra kommunen.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

- 7.1.1. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 201,9 ha ejede/forpagtede arealer og de 53,4 ha aftalearealer, som fremgår af bilag 1.
- 7.1.2. De ekstensivt drevne græsningsarealer, marker med mark nr. 13, 56-0 og 57-0 ved Hindbjergvej 30 samt 17-1, 17-2 og 17-3 ved Vattrupvej 28 må max. græsses med et dyretryk svarende til 1,2 DE/ha/år, svarende til at 140 stk. kvier i aldersklassen 6-23 mdr. afgræsser arealerne i 5 måneder om året. Arealerne må ikke tilføres husdyrgødning udover hvad der tilføres ved afgræsning af arealerne.

7.2. PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Afstrømningen fra udbringningsarealerne inklusive aftalearealerne er fordelt i oplandene til (1 eller flere) af de målsatte søer Hinge Sø, Alling Sø og Tange Sø. Arealerne afvander dels via Tange Å og Klausholm Bæk til Tange Sø og dels via Skjellegrøft Bæk og Vandløb Nørskovlund til Hinge Sø samt via Blindbæk til Alling Sø. Enkelte arealer afvander via Skelbæk til Tange Sø (se tabel 7.2.1). Gudenåen gennemstrømmer Tange Sø nedstrøms arealerne og udmunder i Randers Fjord. Fordelingen på oplande fremgår af tabel 7.2.1.

Tabel 7.2.1. Detaljeret oversigt over afvanding fra udspretningsarealer i Silkeborg Kommune til nærrecipient (vandløb/sø) og til kystområde. Arealer angivet med blå er ejede/forpagtede og røde arealer er aftalearealer.

Marknummer	Samlet areal	Vandløb	Søoplände	Kystområde
15-0, 43-0	10	Skelbæk	Tange Sø	Randers Fjord
12-0, 44-0, 1, 2, 3, 6-1, 6-2, 6-0, 5-0, 4-0, 9-0, 7-0, 10-1, 10-0, 8-0, 28-0, 29-0, 30-0, 31-0, 32-0, 18-0, 47-0, 46-0, 45-0, 7-0, 6-0, 1-0, 5-0, 4-0, 14-0, 15-0, 16-0, 16-1, 16-2, 14-1, 13-0	106 53	Tange Å		
11-0	4	Klausholm Bæk til Tange Å		
EJ 1-0, EJ 2-0, EJ 3-0, EJ 4-0, EJ 6-0, EJ 7-0, EJ 5-12-13, EJ 19-0, EJ 24-0, 26-0	51	Skjellegrøft	Hinge Sø	
24-1, 24-0, 22-0	13	Vandløb Nøsskovlund		
EJ 10-11, 27-0	20	Blindbæk til Hinge Å	Alling Sø	

De ejede og forpagtede udspretningsarealer, er ifølge ansøgningen dels sandblandede lerjord med JB 6 og dels lerblandede sandjord med JB 4, hvilket er i overensstemmelse med Danmarks Jordbrugs Forsknings kortlægning af jordbundstyper. Fosfortal er ikke oplyst. Det er oplyst, at samtlige lerjorde og sandjorde, med undtagelse af 17,6 ha er drænede. Der indgår vandløbsnære arealer, og enkelte arealer indeholder partier med lavbund. Derudover indgår et stærkt skrånende parti på udspretningsarealerne langs Tanghus Bæk (mellem 6-12 grader) med risiko for direkte afstrømning af husdyrgødning. Derudover er terrænet generelt ret fladt, med ubetydelige stærkt skrånende partier, som ikke ligger vandløbsnært.

Aftalearealerne er ifølge Danmarks Jordbrugs Forsknings kortlægning dels sandblandede lerjord med JB 6 og dels lerblandede sandjord med JB 4. Silkeborg Kommunes registrering af dræn og forekomst af vådbund og vandområder på historiske kort viser, at nogle af arealer antageligt er drænede. Der indgår ikke vandløbsnære arealer, og ganske få arealer indeholder partier med lavbund. Terrænet er generelt ret fladt, med ubetydelige stærkt skrånende partier, som ikke ligger vandløbsnært.

Tabel 7.2.2. Oversigt over potentielle risiko-arealer mht. fosfortab på Pinnebjergvej 3. Sårbarhed er bedømt i forhold til jordbundstype, vandløbsnærhed, dræning, skrånende arealer og lavbund.

Mark nr.	Ha	Jordbundstype	Vandløbsnært (< 100 m)	Skrånende areal tæt på vandløb (< 100 m)	Drænet/grænser til dræn	Lavbund, okkerklasse I eller II-IV	Kommunens vurdering af risiko
5-0	2,1	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
6-1	0,8	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
6-2	0,2	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
6-0	0,8	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
9-0	6,2	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
4-0	5,3	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
1+2+3	10,3	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
12-0	5,3	Sandblandet lerjord JB 6		Ja, men 60 m buffer mellem mark og vandløb	Drænet		Lav
11-0	3,9	Sandblandet lerjord JB 6		Ja, men 20 m eng mellem mark og vandløb	Drænet /Grænser op til dræn		Lav
44-0	2,8	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet /Grænser op til dræn		Lav
7-0	9,9	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
10-0	12,3	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet	IV	Lav
8-0	5,6	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
45-0	0,9	Lerblandet sandjord JB 4			Drænet		Lav
46-0	1,5	Lerblandet sandjord JB 4			Drænet	*Grænser op til grøftet lavbund IV	Lav
47-0	4,0	Lerblandet sandjord JB 4	125 m til Tange Å		Drænet	Ubetydelig andel IV *Grænser op til grøftet lavbund IV	Lav
43-0	4,8	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet	IV-lavbund, SØ	Lav
15-0	5,2	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet	Ubetydelig andel IV *Grænser op til grøftet lavbund IV	Lav
26-0	8,1	Lerblandet sandjord JB 4			Drænet		Lav

Mark nr.	Ha	Jordbundstype	Vandløbsnært (< 100 m)	Skrånende areal tæt på vandløb (< 100 m)	Drænet/grænser til dræn	Lavbund, okkerklasse I eller II-IV	Kommunens vurdering af risiko
27-0	9,7	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet	Ubetydelig andel I	Lav
24-1	2,2	Lerblandet sandjord JB 4					Lav
24-0	5,7	Lerblandet sandjord JB 4					Lav
22-0	5,1	Lerblandet sandjord JB 4					Lav
18-0	12,0	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
28-0	9,9	Sandblandet lerjord JB 6	10 m til Klaus-holm Bæk		Drænet	Ubetydelig andel	Lav
29-0	1,9	Sandblandet lerjord JB 6	10 m til Klaus-holm Bæk		Drænet	2,4 ha lavbund	Lav
30-0	4,6	Sandblandet lerjord JB 6	10 m til Vodskov Bæk		Drænet		Lav
31-0	4,9	Lerblandet sandjord JB 4			Drænet	Ubetydelig andel	Lav
32-0	2,8	Lerblandet sandjord JB 4			Drænet	Ubetydelig andel	Lav
EJ 2-0	5,3	Sandblandet lerjord JB 6			Drænet		Lav
EJ 3-0	5,7	Sandblandet lerjord JB 6	2 m til Skjellegroft		Drænet		Lav
EJ 4-0	0,5	Sandblandet lerjord JB 6	75 m til Skjellegroft		Drænet		Lav
EJ 6-0	1,3	Sandblandet lerjord JB 6	2 m til Skjellegroft		Drænet	IV-lavbund	Lav
EJ5,12,13	12,8	Sandblandet lerjord JB 6	2 m til Skjellegroft	Ja (6-12 grader).	Drænet		Lav
EJ 7-0	5,6	Lerblandet sandjord JB 4	2 m til Skjellegroft		Drænet		Lav
EJ 19-0	2,7	Lerblandet sandjord JB 4			Drænet	mindre andel IV-lavbund	Lav
EJ 24-0	4,6	Lerblandet sandjord JB 4					Lav
EJ 10,11	10,5	Lerblandet sandjord JB 4			Drænet		Lav
1-0	10,0	Sandblandet lerjord JB 6					Lav
4-0	0,7	Sandblandet lerjord JB 6					Lav
5-0	0,9	Sandblandet lerjord JB 6					Lav
6-0	6,7	Sandblandet lerjord JB 6			*Drænet	Ubetydelig andel IV	Lav
7-0	11,2	Lerblandet sandjord JB 4			*Drænet	Ubetydelig andel IV	Lav
13-0	4,4	Sandblandet			*Drænet		Lav

Mark nr.	Ha	Jordbundstype	Vandløbsnært (< 100 m)	Skrånende areal tæt på vandløb (< 100 m)	Drænet/grænser til dræn	Lavbund, okkerklasse I eller II-IV	Kommunens vurdering af risiko
		lerjord JB 6					
14-0	6,6	Sandblandet lerjord JB 6					Lav
14-1	0,5	Sandblandet lerjord JB 6					Lav
15-0	4,2	Lerblandet sandjord JB 4					Lav
16-0	6,6	Lerblandet sandjord JB 4			*Drænet	IV	Lav
16-1	1,0	Lerblandet sandjord JB 4				IV	Lav
16-2	0,5	Sandblandet lerjord JB 6					Lav

* Kommunens vurdering

Kvælstof

Se miljøteknisk redegørelse i afsnittet ”Kvælstof og fosfor til fjord og hav”.

Fosfor

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk tilføres der i ansøgt drift 4817 kg P/år (23,7 kg P/ha/år) til de ejede og forpagtede udbringningsarealer via udspredning. Fraførsel med afgrøderne er ifølge sædskiftenotatet 23,8 kg P/ha/år for det valgte sædskifte K6 på samtlige udspretningsarealer. Det arealvægtede fosforoverskud er på -0,1 kg P/ha/år, idet der fraføres lidt mere end der tilføres. Der er dermed fosforbalance på bedriftens arealer.

De 53,4 ha aftalearealer på Hindbjergvej 7 modtager i ansøgt drift ca. 350 kg P/år (6,5 kg P/ha/år) med husdyrgødning fra Pinnebjergvej 3. Arealerne tilføres derudover husdyrgødning fra egen kvægbesætning. Idet modtaget husdyrgødning altid beregnes med 1,4 DE/ha og egen husdyrgødning i dette tilfælde beregnes med 1,7 DE, kan der udbringes op til 1,6 DE/ha på aftalearealerne. Ved opfyldning til harmoni og en skønnet fosforfraførsel på ca. 23,7 kg P/ha/år antages der omtrentlig fosforbalance på aftalearealerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunens risikovurdering af de enkelte arealer (tabel 7.2.2), i den konkrete sag, bygger bl.a. på at der er fosforbalance i projektet og dermed en lav risiko for tab af fosfor fra husdyrgødning til vandmiljøet.

De ansøgte udspretningsarealer ligger i oplandet til Hinge Sø, Alling Sø og Tange Sø, som er en del af Gudenåens vandsystem med udløb i Randers Fjord. Hver enkelt sø er gennemgået i afsnit herunder.

Hinge Sø

Hinge Sø er 93 ha stor. Søen ligger sydøst for Kjellerup i Silkeborg Kommune som den øverste af de tre søer i Hinge Å-systemet. Hovedtilløbet er Mausing Møllebæk, og derudover løber flere små

vandløb til søen. Hinge Å fødes i afløbet fra søen, hvorfra vandet strømmer videre til Alling Sø og Allinggård Sø og herfra videre til Gudenåen, Tange Sø og Randers Fjord.

Søen har et oplandsareal på 55 km², hvoraf 84 % er dyrket. Resten består primært af skov (6 %) og befæstede eller bebyggede arealer (4 %). Søen er ikke omfattet af Natura 2000 eller fredninger.

Søen er karakteriseret som søtype 9 i den statslige vandplanlægning. Middeldybden er 1,2 m, maks. dybden er 2,1 m, og vandets opholdstid (den tid, det tager at skifte alt vandet i søen ud) er ca. 0,05 år.

Målsætning

I den statslige vandplan for Randers Fjord er Hinge Sø målsat med god økologisk tilstand og et krav til den øvre grænse for klorofyl for lavvandede søer på 25 µg/l. Klorofyl er det kvalitetskrav, som anvendes i vandplanen som udtryk for vandets kvalitet og indholdet af svævealger i søvandet. Det er svævealger som fx blågrønalger, der gør søvandet uklart i de fleste søer. Algevæksten i søer er primært forårsaget af plantenæringsstofferne kvælstof og fosfor. I vandplanen er fastsat et niveau for støtteparametrene fosfor og kvælstof på henholdsvis 0,07 mg P/l og 0,96 mg N/l. Miljømålet er ikke opfyldt, og den økologiske tilstand er dårlig.

Hinge Sø er målsat som badevandsområde i kommuneplanen for Silkeborg Kommune, og der er etableret offentlig badeplads ved søen.

Tilstand

Det fremgår af redegørelsen til vandplanen, at Hinge Sø har et klorofylindhold på 106 µg/l (sommergennemsnit), som er langt højere end målet på 25 µg/l. Vandet har en gennemsigtighed på blot 0,7 m. Der er sket en positiv udvikling i de senere år frem til seneste undersøgelse i 2007. Forekomsten af undervandsvegetation i søen er sparsom, men dog i fremgang, idet den samlede dækningsgrad af undervandsplanter er øget fra 0,5 % i 2004 til 3 % i 2006. Søen rummer en talrig bestand af fredfisk, og rovfisk udgør nu som tidligere kun en ringe del af fiskebestanden.

Hinge Sø er gennem flere årtier blevet forurennet med næringsstoffer og organisk materiale. Der er gjort en stor indsats for at formindske udledningen af næringsstoffer fra renseanlæg og spredt bebyggelse. Effekten af disse tiltag er dog ikke slået igennem på miljøtilstanden, bl.a. fordi belastningen fortsat er for høj og på grund af frigivelse af tidligere udledt fosfor fra søbunden.

Den hygiejniske kvalitet af badevandet med hensyn til fækale bakterier er i orden, men badevandskvaliteten er alligevel langt fra tilfredsstillende på grund af store algemængder om sommeren.

Belastning og indsatsbehov

Belastningen til søen kommer fra et ganske stort opland. I vandplanen er belastningen ved baseline i 2015 opgjort til 5,12 tons fosfor pr. år. Der er behov for yderligere indsats overfor den eksterne belastning for at opfylde miljømålet. Vandplan-indsatsen er opgjort til i alt 0,665 tons fosfor, som bl.a. skal fjernes gennem etablering af fosfor-vådområder.

På baggrund af vandplanens indsatsprogram for at nedbringe belastningen med fosfor og den aktuelle miljøtilstand i Hinge Sø er det Silkeborg Kommunes vurdering, at det bør sikres, at der ikke er væsentlig risiko for yderligere tilførsel af fosfor til søen fra andre kilder. Samme vurdering med hensyn til fosfor anlægges af hensyn til at fremme en tilfredsstillende badevandskvalitet.

Der er fosforbalance i ansøgningen og det vurderes, at der ikke vil være væsentlig risiko for en negativ påvirkning af Hinge Sø med udvidelsen af husdyrholdet på Pinnebjergvej 3.

Alling Sø

Alling Sø er 41 ha stor. Søen ligger sydvest for Grønæk i Silkeborg kommune som den mellemste af de tre søer i Hinge/Alling Å-systemet. Hovedparten af vandforsyningen kommer fra Hinge Sø via Hinge Å, og derudover løber flere små vandløb til søen. Via Alling Å strømmer vandet videre til Gudenåen, Tange Sø og Randers Fjord.

Søen har et oplandsareal på 133 km², hvoraf 81 % er dyrket. Resten består primært af skov (8 %) og befæstede eller bebyggede arealer (4 %). Søen er ikke omfattet af Natura 2000, badevandsinteresser eller fredninger.

Søen er karakteriseret som søtype 9 i den statslige vandplanlægning, det vil sige en lavvandet, naturlig næringsrig alkalisk sø. Middeldybden er 1,6 m, maks. dybden er 2,2 m, og vandets opholdstid (den tid, det tager at skifte alt vandet i søen ud) er ret kort, ca. 0,01 år.

Målsætning

I den statslige vandplan for Randers Fjord er Alling Sø målsat med god økologisk tilstand og et krav til den øvre grænse for klorofyl for lavvandede søer på 25 µg/l. Klorofyl er det kvalitetskrav, som anvendes i vandplanen som udtryk for vandets kvalitet og indholdet af svævealger i søvandet. Det er svævealger som fx blågrønner, der gør søvandet uklart i de fleste søer. Algevæksten i søer er primært forårsaget af plantenæringsstofferne kvælstof og fosfor. Miljømålet er ikke opfyldt, og den økologiske tilstand er dårlig.

Tilstand

Det fremgår af redegørelsen til vandplanen, at Alling Sø har et klorofylindhold på 130 µg/l (sommergennemsnit), hvilket er langt højere end målet på 25 µg/l. Vandet har en gennemsigtighed på blot 0,5 m. Der er ikke sket en udvikling i søen i perioden fra seneste undersøgelse i 2005 til forrige undersøgelse i 1999. I 2003 blev der lavet en undersøgelse af undervandsvegetationen i søen. Der blev ikke fundet nogen undervandsplanter og kun spredt forekomst af flydebladsplanter.

Alling Sø er gennem flere årtier blevet forurenet med næringsstoffer og organisk materiale. Der er gjort en stor indsats for at formindske udledningen af næringsstoffer fra renseanlæg og spredt bebyggelse i oplandet. Effekten af disse tiltag er dog ikke slået igennem på miljøtilstanden, bl.a. fordi belastningen fortsat er for høj og på grund af frigivelse af tidligere udledt fosfor fra søbunden. Vandkvaliteten afhænger i høj grad også af forholdene i Hinge Sø, som ligger opstrøms Alling Sø.

Belastning og indsatsbehov

Belastningen til søen kommer fra et ganske stort opland. I vandplanen er belastningen ved den såkaldte baseline i 2015 opgjort til 5,12 tons fosfor pr. år. Der er behov for yderligere indsats overfor den eksterne belastning for at opfylde miljømålet. Vandplan-indsatsen er opgjort til i alt 1,119 tons fosfor, som blandt andet skal ske ved etablering af fosfor-vådområder. Silkeborg Kommune har endvidere meddelt påbud om rensning for fosfor til alle de ejendomme i oplandet, som udleder utilstrækkelig rensset spildevand til Alling Sø.

På baggrund af vandplanens indsatsprogram og Silkeborg Kommunes spildevandsindsats for at nedbringe belastningen med fosfor og den aktuelle miljøtilstand i Alling Sø er det Silkeborg Kommunes vurdering, at det bør sikres, at der ikke er væsentlig risiko for yderligere tilførsel af fosfor til søen fra andre kilder.

Der er fosforbalance i ansøgningen og det vurderes, at der ikke vil være væsentlig risiko for en negativ påvirkning af Alling Sø med udvidelsen af husdyrholdet på Pinnebjergvej 3.

Tange Sø

Søbeskrivelse og oplandskarakteristik

Tange Sø er med 5,41 km² en efter danske forhold meget stor sø. Den ligger med areal i både Silkeborg-, Viborg og Favrskov kommuner. Søen er opstået i forbindelse med opstemning ved anlæggelse af Tangeværket i årene 1918-21. Søen ligger i Gudenåens hovedløb og modtager primært vand fra denne og i mindre omfang fra Tange Å og Borre Å. Derudover løber flere små vandløb til søen. Fra Tange Sø strømmer Gudenåen videre til Randers Fjord.

Søen har et oplandsareal på 1790 km², hvoraf 67 % er dyrket. Resten består primært af skov (17 %), natur, andre vandområder og befæstede eller bebyggede arealer. Søen er ikke omfattet af Natura 2000 eller fredninger.

Søen er karakteriseret som søtype 9 i den statslige vandplanlægning, hvilket vil sige en kalkrig, ikke brunvandet, fersk, lavvandet sø. Middeldybden er 2,8 m, maks. dybden er godt 6 m, og vandets opholdstid (den tid det tager at skifte alt vandet i søen ud) er ca. 10 dage.

Målsætning

I den statslige vandplan for Randers Fjord er Tange Sø målsat med et godt økologisk potentiale og et krav til den øvre grænse for klorofyl for lavvandede søer på 25 µg/l. Klorofyl er det kvalitetskrav, som anvendes i vandplanen som udtryk for vandets kvalitet og indholdet af svævealger i søvandet. Det er svævealger som fx blågrønalger, der gør søvandet uklart i de fleste søer. Algevæksten i søer er primært forårsaget af plantenæringsstofferne kvælstof og fosfor. I vandplanen er fastsat et niveau for støtteparametrene fosfor og kvælstof på henholdsvis 0,07 mg P/l og 0,96 mg N/l. Tange Sø er målsat som badevandsområde i kommuneplanen for Silkeborg Kommune. Miljømålet og badevandsmålsætningen anses ikke for at være helt opfyldt, men indvandring af vandremuslingen i Gudenå-systemet har ført til en forbedring af vandets gennemsigtighed.

Tilstand

Det fremgår af redegørelsen til vandplanen, at Tange Sø har et klorofylindhold på 14,5 µg/l (sommergennemsnit), men at søen tilhører en kategori af søer med et lavt klorofylindhold, hvor klorofylindholdet ikke er repræsentativt for søens tilstand, og søen derfor ikke opfylder god tilstand.

Tange Sø er gennem flere årtier blevet forurenet med næringsstoffer og organisk materiale. Der er gjort en stor indsats i oplandet til søerne i Gudenå-systemet for at formindske udledningen af næringsstoffer fra renseanlæg og dambrug. Effekten af disse tiltag er dog ikke slået helt igennem ved Tange Sø, bl.a. fordi de opstrøms liggende søer endnu ikke har opnået en stabil miljøtilstand. Den reducerede fosfortilførsel har ført til et fald i søvandets fosforkoncentration fra 0,20 mg P/l i 1980-81 til 0,127 mg P/l i 2002. Faldet kvælstofkoncentrationen er derimod lavt – fra 1,8 mg N/l i 1980-81 til 1,6 mg N/l i 2002. Klorofylkoncentrationen er i samme periode faldet fra 69 µg/l til 48 µg/l, og der er en sket en svag forbedring af sigtddybden (fra 0,8 m i 1980-81 til 1,1 m i 2002). Ved vegetationsundersøgelsen i Tange Sø i 2002 blev der registreret 11 arter af undervandsplanter, og dybdegrænsen for rodfæstede planter i søen blev målt til 1,5 m.

Badevandsmålsætningen anses ikke for opfyldt, fordi der kan optræde perioder om sommeren, hvor blågrønalger forhindrer en tilfredsstillende badevandskvalitet.

Belastning og indsatsbehov

Belastningen til søen kommer fra et meget stort opland, og miljøet i søen er meget påvirket af Gudenåen, som tilfører store vandmængder og næringsstoffer fra det åbne land, rensningsanlæg, dambrug, regnvandsudledninger og spredt bebyggelse. Ifølge vandplanen forudsættes en indsats ved baseline i 2015 på 1248 kg P/år på grund af allerede planlagte eller gennemførte tiltag. Belastningen ved baseline i 2015 er opgjort til 36,9 tons fosfor.

Ifølge vandplanen synes der ikke at være behov for yderligere indsats overfor den eksterne belastning for at opfylde miljømålet, når indsatsen frem mod 2015 og tiltag i opstrøms liggende søer medregnes. Det vurderes dog ud fra de foreliggende data, at der er en intern belastning i søen, som vil hindre målopfyldelse i 2015. Datagrundlaget er utilstrækkeligt til at vurdere, om det er relevant at restaurere søen. Det fremgår, at der skal foretages en nærmere vurdering af søens tilstand, når det er klarlagt, hvordan en løsningsmodel for passage ved søen skal udformes.

Af retningslinje 35 i vandplanen fremgår, at kvalitetsmålet for badevand er, at alt badevand ved udgangen af 2015 i det mindste skal være klassificeret som tilfredsstillende.

Silkeborg Kommune vurderer, at det med den aktuelle fosforkoncentration i søen (2002-data) er væsentligt at sikre, at der ikke er væsentlig risiko for yderligere tilførsel af fosfor, idet der er behov for at få den interne belastning bragt under kontrol. Dette vil blive lagt til grund ved administration af husdyrområdet, indtil der er skabt klarhed over den fremtidige passage ved Tange Sø. Samme vurdering med hensyn til fosfor anlægges af hensyn til at sikre en tilfredsstillende badevandskvalitet.

Der er fosforbalance i ansøgningen og det vurderes, at der ikke vil være væsentlig risiko for en negativ påvirkning af Tange Sø med udvidelsen af husdyrholdet på Pinnebjergvej 3.

Vandløb

Vandløb anses generelt ikke for at være følsomme overfor tilførsel af næringsstoffer. Direkte afstrømning af husdyrgødning kan skade levevilkårene for flora og især fauna i vandløbene. Ingen af arealerne ligger vandløbsnært og der indgår ikke skrånede arealer direkte mod vandløb eller andre fysiske transportveje for husdyrgødning fra udbringningsarealerne. Det vurderes, at der ikke er væsentlig risiko for påvirkning af vandløbene med husdyrgødning.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

7.3. KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Samtlige udspretningsarealer ligger i oplandet til Randers Fjord som indgår i statens udpegning som vandområde overbelastet med kvælstof og fosfor.

For grundoplysninger om husdyrgødning og udspretningsarealer henvises til den miljøtekniske redegørelse i afsnittene 7.1 *Udbringningsarealerne* og 7.2 *Påvirkninger af søer og vandløb*.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kystvandene tilknyttet Hovedvandoplandet Randers Fjord omfatter selve Randers Fjord inklusiv kystvandet umiddelbart ud for indsejlingen til Randers Fjord samt Grund Fjord. Kystvandene er opdelt i 3 særskilte vandområder: Randers Fjord fra Randers til Mellerup, Randers Yderfjord og Grund Fjord. Randers Yderfjord har et vandområdeareal på 18,2 km² og et oplandsareal på 3255 km². Randers Fjord fra Randers til Mellerup har et vandområdeareal på 6,2 km² og et oplandsareal på 3150 km². Grund Fjord har et vandområdeareal på 1,9 km² og et oplandsareal på 266 km². I alt er fjorden 26,3 km² stor med et oplandsareal på 6671 km².

Dele af Randers Fjord er en del af EF-fuglebeskyttelsesområde, EF-habitatområde og Ramsar-område. Fra Uggelhuse er Randers Fjord en del af EF-habitatområde nr. 14 "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord". Fra Mellerup og til Udbyhøj er fjorden en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsar-område nr. 11.

De marine områder af Randers Fjord, som omfatter Randers Yderfjord, Randers Fjord fra Randers til Mellerup og Grund Fjord, er omfattet af miljømålet "god økologisk tilstand" i Vandplan 2010-2015 for hovedvandopland Randers Fjord.

Grund Fjord og den inderste del af Randers Fjord er udlagt med generel målsætning i Regionplan 2005 for Århus Amt. Fra Uggelhuse og til Udbyhøj har fjorden skærpet målsætning i Regionplan 2005. Målsætningen for Randers Fjord er ikke opfyldt, idet miljøtilstanden er kraftigt påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer til fjorden og dens opland.

Ifølge vandplanen er landbrugsaktiviteter den dominerende årsag til påvirkning af Randers Fjord med kvælstof (66 %). Fosfor fra det åbne land udgør 77 % af den samlede belastning, men bidraget er ikke opsplittet på landbrug og andre diffuse kilder, som det er tilfældet for kvælstof. Ifølge vandplanen tilføres Randers Fjord i alt ca. 3500 tons kvælstof og ca. 100 tons fosfor årligt som gennemsnit for perioden 2005-2009. Silkeborg Kommune har ikke kendskab til nyere opgørelser.

Der er ikke målopfyldelse for miljøkvaliteten i Randers Fjord, idet dybdegrænsen for ålegræs i Randers Yderfjord ikke er opfyldt, og observationer af iltsvind/trådalger/bundfauna mv. i de resterende områder af fjorden ikke understøtter målopfyldelse.

Indsatsprogrammet i vandplanen med hensyn til påvirkning af Randers Fjord er et krav om en reduktion af kvælstoftilførslen på 460 tons/år. Specifikke tiltag over for husdyrbrug indgår ikke i indsatsprogrammet for kvælstof. Der er ikke angivet en indsats for fosfor, men i vandplanen anføres, at der er behov for at sikre en fortsat progressiv reduktion af fosforpåvirkningen af kystvandområderne fra diffuse kilder (herunder især landbruget) og punktkilder. Belastning med kvælstof og fosfor fra spildevand og landbrugsarealer i Silkeborg Kommune er medvirkende årsag til, at målsætningen ikke er opfyldt.

Oplandet til Randers Fjord er af staten udpeget som opland til meget kvælstof-sårbart Natura 2000-vandområde. Ifølge Statens reviderede nitratklassekort er kvælstoftilbageholdelsen 75 – 100 % i den del af oplandet til Randers Fjord, som ligger i Silkeborg Kommune, hvorfor det generelle beskyttelsesniveau som udgangspunkt kan anses for tilstrækkeligt.

Den del af oplandet til Randers Fjord, som ligger indenfor Silkeborg Kommune, er på Statens kortværk registreret som opland til Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor.

Kvælstof

Ifølge sårbarhedskortlægningen i forbindelse med husdyrgodkendelsesloven er Randers Fjord et meget sårbart område med hensyn til belastning med kvælstof. Ifølge Statens reviderede nitratklassekort er kvælstoftilbageholdelsen 75 – 100 % i den del af oplandet til Randers Fjord, som ligger i Silkeborg Kommune. Dette medfører ifølge det generelle beskyttelsesniveau, at der ikke skal stilles kvælstof-krav på de ansøgte arealer. Ifølge oplysninger fra Miljøportalen er kvælstofreduktionspotentialet for de dele af kommunen, som alene afvander til Tange Sø 82 %. Silkeborg Kommune tolker nitratklassekortet som nyeste viden om kvælstoftilbageholdelsespotentialet i kommunens andel af oplandet til Randers Fjord og finder derfor ikke grundlag for, at hele eller dele af udbringningsarealet på grund af lokale forhold bør skifte nitratklasse.

Habitatvurdering for Randers Fjord

EU's habitatdirektiv er i Danmark udmøntet i miljømålsloven. Ifølge habitatdirektivets artikel 6 kan kommunen ikke give tilladelse til et projekt, som vurderes at ville skade et internationalt naturbeskyttelsesområde, og ifølge artikel 12 om strengt beskyttede arter må kommunen ikke give tilladelse til noget, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de arter, der er omfattet af direktivets bilag IV.

Habitatområdet Randers Fjord er i nitratklassekortlægningen i husdyrgodkendelseslovgivningen klassificeret som meget sårbart. Ifølge basisanalysen for området i forbindelse med vandplanlægningen i henhold til miljømålsloven er Randers Fjord overbelastet med kvælstof, og kvælstofbelastning anses for at være en trussel imod at opnå gunstig bevaringsstatus.

Kommunen skal foretage en vurdering af, om det ansøgte projektet kan medføre skade på habitatområdet Randers Fjord som følge af nitratudvaskning.

Påvirkning fra projektet i kumulation med andre projekter - Udvikling i husdyrtrykket

Udtræk for det centrale husdyrregister (CHR) viser, at det samlede antal af dyreenheder inden for oplandet til Randers Fjord siden 2007 generelt har været faldende. Etableringer og udvidelser af husdyrbrug er således blevet modsvaret af nedlæggelser af andre husdyrbrug. Kommunens øvrige viden om ophørte husdyrbrug og meddelte tilladelser/miljøgodkendelser, som endnu ikke er udnyttede, giver ikke anledning til justering af udviklingstendensen for husdyrtrykket i oplandet. Det vurderes endvidere, at andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse og dambrug, ikke har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007.

Da dyretrykket og den samlede nitratudvaskning fra Gudenå-oplandet til Randers Fjord har været faldende siden 2007 vurderes det, at det ansøgte i kumulation med andre husdyrprojekter (andre projekter) i oplandet ikke vil have en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000 område, og at det generelle beskyttelsesniveau vil være tilstrækkeligt for at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af habitatområdet, Randers Fjord.

Påvirkning fra projektet i sig selv

Randers Fjord er klassificeret som et meget sårbart vandområde, da fjorden kan karakteriseres som et lukket bassin med ringe vandudskiftning. Fjorden omfatter habitat-naturtypen flodmundinger (naturtype nr. 1130). Da der er tale om et meget sårbart vandområde, skal nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug være mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning til fjorden (fra Gudenå-oplandet), for at det uden rimelig videnskabelig tvivl kan udelukkes, at projektet medfører skadevirkninger på habitatområdet.

Der udbringes ca. 32.764 kg N på de 201,9 ha. samt 2345 kg N på aftalearealerne. Udvaskning med overfladevand er beregnet i det digitale ansøgningssystem til 50,8 kg N pr. ha og det antages at der er samme udvaskning på aftalearealerne.

Der udvaskes 12.969 kg N pr. år i ansøgt drift. Kvælstofreduktionspotentialt for hele Silkeborg Kommune er skønnet til 82 % (baseret på oplysninger fra Miljøportalen, hvoraf det fremgår, at det umålte kvælstofreduktionspotentialt er 82 %). Den mængde kvælstof der udvaskes til Randers Fjord er derfor 2334,5 kg N/år. Heraf udgør bidraget fra husdyrgødning ca. 3 kg N/ha. Det samlede bidrag fra husdyrgødning er lig 605,7 kg N/år. Ifølge vandplanen tilføres Randers Fjord i alt ca. 3500 tons kvælstof som gennemsnit for perioden 2005-2009. Den samlede tilførsel af kvælstof fra Gudenåoplandet vurderes at være ca. 2.919 tons kvælstof. Det ansøgte projekt bidrager således maksimalt med **0,02 %**. Da projektet bidrager med under 1 % af den samlede nitratudvaskning via Gudenåsystemet vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv vil have en skadevirkning på habitatområdet Randers Fjord.

Det er Silkeborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en skadevirkning på Natura 2000-området Randers Fjord, hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter.

Fosfor

Der er fosforbalance i det ansøgte projekt.

Silkeborg Kommune har vurderet alle udbringingsarealer for tabsrisiko for fosfor. For at afgøre, om et areal er drænet eller ej, har kommunen anvendt kortmateriale fra Hedeselskabet, luftfotos (ortofoto) og høje og lave målebordskort. Ved vurderingen er lagt vægt på arealernes beskaffenhed med hensyn til jordbundstype, nærhed til vandløb, skrånende partier mod vandløb/sø, dræning og lavbund. Ved vurderingen indgår det også, at der er fosforbalance. Der er ikke stillet krav om at placere markerne i andre P-klasser end dem de allerede er placeret i. Tabel 7.2.2 viser en detaljeret gennemgang af forskellige risikoparametre på hver enkelt mark. Der er i vurderingen af de enkelte arealers risiko for fosfortab bl.a. lagt vægt på, om arealerne står i tæt forbindelse med vandmiljøet via dræn og vandløb.

Kommunens samlede vurdering af arealerne er, at der ikke er risiko for at Randers Fjord eller de søer markerne afvander til påvirkes væsentligt i negativ retning. Der lægges vægt på at der er fosforbalance.

Konklusion overfladevand

Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for kvælstof og fosfor i oplandet til de af loven omfattede, beskyttede vandområder er overholdt for de ansøgte arealer til udspredning af husdyrgødning. Ifølge statens kortlægning er hele Silkeborg Kommune omfattet af et tilbageholdelsespotentialt for kvælstof på 75 – 100 %, hvorfor Randers Fjord ikke kan forventes væsentlig påvirket som følge af kvælstofoverskuddet fra det ansøgte projekt.

Der ligger ikke indskudte søer i den del af Gudenå-systemet, som udspretningsarealerne i Silkeborg Kommune afvander til, hvor kvælstof anses for regulerende faktor i forhold til algevækst og dermed styrende risiko- eller påvirkningsfaktor i forhold til opfyldelse af målsætningen for vandområderne.

Der er gennemført en konkret vurdering af risiko for tab af fosfor til samtlige berørte vandløb, søer og fjorde, som de ansøgte udspretningsarealer afvander til. Udspretningsarealerne ligger i oplande

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

til vandområder overbelastet med fosfor ifølge statens kortlægning. Med det nuværende ansøgte projekt, hvor der er fosforbalance på bedriftens arealer og indarbejdet vilkår om gødnings- og dyrkningsfri bræmme på kraftigt skrånende areal mod vandløb, vurderes, at der ikke vil være risiko for påvirkning af Natura 2000-områder, Ramsar-områder eller vandområder med væsentlige lokale, regionale eller nationale interesser i øvrigt.

Der er i øvrigt ikke risiko for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløb eller søer, fordi der ikke indgår andre stærkt skrånende partier, vandlidende lavbundsarealer eller andre mulige transportveje for husdyrgødning i umiddelbar tilknytning til vandløbene.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

- 7.3.1 Der må højst tilføres 32.764 kg N pr. år og 4817 kg P, med husdyrgødning, til de 201,9 ha udbringningsarealer som fremgår af bilag 1

7.4. PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSES- KRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Se kommunens bemærkninger og vurdering

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk levested på eller omkring arealerne. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes det umiddelbart, at der kan være brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, stor vandsalamander, spidssnudet frø og markfirben.

Silkeborg Kommune har ikke kendskab til forekomst af de nævnte arter på udbringningsarealerne eller på de tilstødende naturarealer. Det vurderes, at udvidelsen ikke vil have negativ indflydelse på de nævnte arter.

Kommunen er ikke bekendt med, at der er forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til udbringningsarealerne.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår.

7.5. KVÆLSTOF TIL GRUNDEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

Ca. halvdelen af udspretningsarealerne ligger i område med særlig drikkevandsinteresse (OSD), men er ikke udpeget som nitratfølsomme (NFI).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Arealerne ligger udenfor udpegede nitratfølsomme indvindingsoplande (NFI).

For arealer, der ligger udenfor nitratfølsomt indvindingsopland (NFI) vurderes overordnet, at de generelle regler er tilstrækkelige til at sikre drikkevandsinteresserne.

Det er Silkeborg Kommunes samlede vurdering, at den beskrevne anvendelse af arealerne til udspretning af husdyrgødning ikke medfører en væsentlig påvirkning af grundvands- og drikkevandsinteresser i området.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår.

8. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

ANSØGERS BAT-REDEGØRELSE

Forudsætningen for BAT beregning er at udvidelsen sker i eksisterende stalde samt en ny udvidelse af kostalden mod syd. Beregningen omfatter kun køer og kvier; kalve skal lægges til.

Management

Driften af ejendommen lever op til kravene i godt landmandskab. Således er der stor bevågenhed omkring minimering af forbruget af ressourcer som strøm, varme, brændstof, næringsstoffer osv. Maskinparken holdes opdateret og i god stand, således at man altid har noget af det bedste materiel. Dermed minimeres timerne i marken, hvilket igen reducerer energiforbruget til bl.a. brændstof. Yderligere er der fra ejers side stor opmærksomhed på muligheder for at spare energi. Der holdes derfor konstant øje med ejendommens forbrug, samt hvilke muligheder der opstår for at minimere energiforbruget. Nye tiltag etableres i den rækkefølge som de vurderes økonomisk og miljømæssigt rentable.

Staldanlæg

Beskrivelse af BAT fremgår af afsnit 4.1

Foderteknologi

Der udarbejdes løbende foderplaner efter de nyeste normer og viden på området. Der er i den anledning særlig opmærksomhed på fosfor- og råproteinindholdet i foderet som søges minimeret mest muligt, dog naturligvis under hensyntagen til dyrenes velfærd og produktion.

Forbrug af vand og energi

For en gennemgang af forbruget af vand og energi i nudrift og ansøgt drift se afsnit 4.5.

Energibesparende foranstaltninger

Overskudsvarme fra nedkøling af mælk anvendes til opvarmning af stuehus.

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke forbrug af el til ventilationsanlæg.

Der er opsat belysning der tænder og slukker ved hjælp af bevægelsessensorer, og hvor det er muligt benyttes energisparepærer.

Elforbruget vil løbende blive registreret og installationerne vil blive eftersat jævnlige.

Vandbesparende foranstaltninger

Vandkopper m.m. kontrolleres jævnlige og repareres / vedligeholdes løbende.

Der anvendes vand til kreaturenes drikkevand og til rengøring af malkestalden 2 gange dagligt.

Vandforbruget registreres.

Opbevarings- og udbringningsteknik

Opbevaring og behandling af dybstrøelse og gylle

Ammoniakfordampningen fra kvæg på dybstrøelse fra staldene er begrænset. Der er dog et ikke ubetydeligt lagertab. Udmugning fra goldkoafsnittet samt dybstrøelsesafsnittet helt mod øst vil foregå to

til fire gange årligt. Ved vinter- og sommerudmugning vil dybstrøelsen ikke kunne udsprede på markerne med det samme. Dybstrøelsen har dog ligget så længe i stalden, at den kan opbevares i markstak. Ved efterårs- og forårsudmugning kan dybstrøelse udsprede direkte på markerne. Udmugning fra kalvehytter, småkalve i øvrigt, sygestier og kælvningsboks sker løbende.

For gylletankene gælder, at der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- der føres logbog over flydelaget
- beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Ansøger har fravalgt fast overdækning af gylletanke, da der almindeligvis ikke er problemer med etablering af et tykt, dækkende flydelag.

Udbringning af gylle og dybstrøelse

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

På ejendommen udbringes husdyrgødningen på følgende vis:

- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor. Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning. Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.
- Udbringning af husdyrgødningen sker hovedsageligt i foråret. Græsmarkerne vil dog henover vækstsæsonen blive tilført gylle. Generelt udbringes husdyrgødningen under hensyn til afgrødernes vækstperiode og behov, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Udbringning af flydende husdyrgødning sker hovedsageligt med nedfælder, som sikrer en optimal kvælstofudnyttelse, reduktion af ammoniakfordampningen og er mindre lugtfølsom. Dybstrøelsen opbevares på møddingplads og i markstak og pløjes ned straks efter udbringning. Gyllen nedfældes under normale omstændigheder på sort jord og i græsmarker. I hen-

hold til gældende regler nedfældes gylle på sort jord og fodergræs og der holdes som minimum 2 m. bræmmer til vandløbende og derudover 7 m randzone.

- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign.. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indfører, og gøre brug af den bedst tilgængelige teknologi (BAT), til at nedbringe eventuelle gener fra stald og husdyrgødningsopbevaringsanlæg. Teknologi til begrænsning af næringsstoffer i husdyrgødningen er i stadig udvikling. Princippet om BAT, supplere det fastlagte beskyttelsesniveau. Opfyldelse af BAT krav kan altså indebærer et krav om mindre forurening end det fastlagte beskyttelses niveau.

For § 12 miljøgodkendelser gælder det at redegørelsen som minimum skal indeholde en vurdering og beskrivelse af de gældende BAT-byggeblade for de pågældende dyretyper, og en beskrivelse af om landbruget lever op til kravet om BAT. Derud over skal der også være en beskrivelse af følgende punkter:

- Godt landmandskab.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:
- Foder.
- Staldindretning.
- Forbrug af vand og energi.
- Opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Vurdering af management/godt landmandskab

Kommunen vurderer samlet set, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor management ved anvendelse af nedenstående journaler og planer.

- Der er udarbejdet en beredskabsplan, som er tilgængelig for evt. medarbejdere på bedriften
- Der foretages løbende tilsyn og den nødvendige service og vedligehold på anlæggene
- Der føres driftjournal over håndtering af ensilagestakke, møddingstakke, fluebekæmpelse, rengøring/desinfektion af stalde, månedlig aflæsning af el-forbrug og vandforbrug.
- Der udarbejdes hvert år mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov

Vurdering af staldindretning

Det nye staldafsnit mod syd kører og kvier er udelukkende sengebåse. Det er angivet at staldsystemet er spalter med kanal, bagskyld eller ringkanal og skraber på spalterne. Forsuring af gyllen eller skrabning i gyllekanal kan sænke fordampningen fra dette staldsystem, men da Pinnebjergvej 3 allerede lever op til BAT inden for ammoniakemission stilles der ingen krav om at indføre disse teknologier. Det vurderes, at staldene lever op til principperne i BAT hvor både proportionaliteten i forhold økonomien og dyrevelfærd skal inddrages i vurderingen af om BAT opfyldes.

I den eksisterende kostald (sengestald med spalter og bagskyl) er der installeret skraber oven på spalterne, hvorved ammoniakfordampning er reduceret til 6,4 %. Da stalden er rimelig ny er det ikke

rimeligt at kræve en fuld reovering af denne på nuværende tidspunkt. I det pågældende tilfælde vurderes skrabning oven på spalterne som værende tilstrækkeligt BAT i den eksisterende stald.

Det er vurderet, at husdyrbruget anvender bedst tilgængelig teknik indenfor staldindretning på følgende punkter:

- Alle stalde er indrettet med naturlig ventilation,
- I kostaldene er der skraber oven på spalterne.
- Kælvkøer, goldkøer, syge dyr, småkalve og tyrekalve opstaldes på dybstrøelse, som anses for værende den bedste teknik.

Kommunen vurderer samlet set, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor staldindretning ved anvendelse af det beskrevne.

Vurdering af foder

Der er på ejendommen opmærksomhed på at minimere indholdet kvælstof og fosfor i foderet mest muligt. Samtidigt tilrettelægges fodringen, så der sker mindst muligt fodersplid.

Kommunen vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor foder ved anvendelse af almindelige foderoptimering.

Vurdering af vand- og energiforbrug

Kommunen vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkelig omfang inden for forbrug af energi og vand ved overholdelse af det beskrevne og de oplyste forbrugstal og vilkår for afgørelsen.

Vurdering af opbevarings og udbringningsteknik

Gyllebeholderne har en samlet opbevaringskapacitet på 10 måneder ved udvidelse efter fase 1 og der er stillet krav om yderligere kapacitet inden fase 2 kan gennemføres. Det anses for tilstrækkeligt. Der er almindeligvis ikke problemer med etablering af et tykt, dækkende flydelag. For at sikre, at der ikke opstår unødige gener for de omkring boende er der stillet vilkår om at pumpning, omrøring og udkørsel af gylle må ikke ske på søn- og helligdage. Ved påfyldning suges direkte i beholderne og der er udstyr på gyllevognene til sikring af, at der ikke sker overløb. Der er i øvrigt tale om stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger og som i øvrigt lever op til kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der er fast møddingplads på Pinnebjergvej 3, hvor fast gødning og dybstrøelse opbevares. Der er kapacitet til ca. 450 m³ fast gødning og dybstrøelse på pladsen, hvilket svarer til ca. 6 måneders kapacitet. Gødning opbevares overdækket. Pladsen overholder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage).
- udbringningsmetoder

- krav om nedfældning på sort jord og græs
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter.
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer.
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha.
- krav til efterafgrøder.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da udbringning af gylle hovedsagligt sker med nedfældning, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Da plantedirektoratets normer for tildeling af kvælstof til afgrøder er lavere end de økonomiske optimale mængder, vil der være et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således at fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Dette sikres blandt andet gennem udarbejdelse af mark og gødningsplaner, analyse af gylle for indhold af næringsstoffer og udbringning med nedfælder. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Det vurderes, at den beskrevne håndtering af husdyrgødning, overholdelse af den generelle lovgivning og de beskrevne vilkår for gødningsopbevaring og udbringning sikre at ejendommen lever op til kravet om BAT indenfor gødningsopbevaring og udbringningsteknik.

Samlet vurdering af BAT

BAT krav inden for management, staldindretning, forbrug af vand og energi, foder samt opbevaring – og udbringning af husdyrgødning er overholdt. Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende miljøregler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen, vil anvende bedste tilgængelige teknik. Dette er set i forhold til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i forhold til branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår.

9. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

9.1. ALTERNATIVE LØSNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Miljøgodkendelse af Pinnebjergvej 3, 8620 Kjellerup.

I forbindelse med udarbejdelse af denne miljøgodkendelse har der været overvejet følgende alternative muligheder:

- Udvidelsen sker i eksisterende stalde og ved at kostalden udbygges med en række sengebåse mod syd. Der er derfor ikke alternative placeringer af bygningerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Silkeborg kommune vurderer samlet set ikke, at der kan opsættes væsentlige alternativer som kan sammenlignes eller vurderes som værende bedre end det ansøgte projekt. Udnyttelsen af eksisterende staldanlæg er for ejeren den økonomiske bedste løsning.

9.2. 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

0-alternativet:

- 0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke sker. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion i nogle år frem. På længere sigt vil ejendommen blive afviklet, når den ikke får lov til at udvikle sig. Det vil betyde tab i omsætning og arbejdspladser i området.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres. Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften.

0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktions-niveau. Det vil sige en bibeholdelse af den tilladte produktion på ejendommen. Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring gården ikke øges yderligere.

Det er kommunens vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Pinnebjergvej 3 ikke påvirker lokalområdet i væsentlig, negativ retning.

Husdyrbrugets placering i området er vurderet med det mål, at generne fra husdyrbruget skal give naboerne så få gener som muligt. Set i forhold til 0-alternativet, er det kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring Pinnebjergvej 3.

Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på Pinnebjergvej 3, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på mejerierne og slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

10. HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved produktionsophør vil stalde, anlæg for opbevaring af foder, husdyrgødning, kemikalier og lignende blive tømt og rengjort

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Der skal tilkaldes en slamsuger for at tømme gylleholdere samt fortank.

Anlægget skal rengøres, således at der ikke forekommer forurening herfra.

Spildevandet skal køres ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen eller afleveres til biogasanlæg. Udtjent inventar og andet metal skal leveres til produkthandleren og elektronisk udstyr skal leveres til genbrug. Andet affald skal afhændes efter miljølovens forskrifter.

Bygningsmassen skal renoveres til andre formål evt. helt udtages af landbrugsmæssig drift jf. planloven, eller helt eller delvis fjernes, hvis de ikke kan tjene til andet. I hvor stor en grad, at bygningerne fjernes, afhænger af deres tilstand og mulighed for anden udnyttelse.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

11. EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Egenkontrol og dokumentation omfatter følgende:

- Al Mælken leveres til Arla, hvis egenkontrolprogram efterleves
- God landbrugspraksis: (defineret i MVJ)
- Der udarbejdes mark- og gødningsplan med efterfølgende gødningsregnskab.
- Der føres journal over plantebeskyttelsesmidler.
- Der udføres 10 års beholderkontrol.
- Der føres logbog for flydelag på gylletanke.
- Der foreligger dokumentation for skadedyrskontrol.
- Vand- og energiforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Forbruget af foder følges løbende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at kravene til egenkontrol er dækkende via ansøgers beskrivelse af management og beredskabsplan.

Ansøger oplyser, at husdyrbruget udfylder den lovpligtige logbog over gyllebeholdernes flydelag, og gyllebeholderne er omfattet af den lovpligtige beholderkontrol. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab efter gældende regler.

Driftsforstyrrelser og/eller uheld kan primært ske i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, sprøjtemidler, olie m.m., samt ved brud på emballage eller beholdere, som anvendes til opbevaring af disse stoffer. Større uheld som f.eks. brud på gylletanke søges imødegået ved sikring gennem indretning og drift og overholdelse af gældende regler for kontrol af beholdere. Alle disse forhold er vurderet i de relevante afsnit, og indgår i beredskabsplanen.

En beredskabsplan som er kendt af evt. medarbejdere på ejendommen, vil kunne medvirke til at begrænse forurening og øvrige gener i forbindelse med et eventuelt uheld.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

BILAG

BILAG 1 – UDBRINGNINGSAREALER, AFTALEAREALER OG GRÆSNINGSAREALER

BILAG 2 – OVERSIGSKORT OVER BYGNINGER, NÆRMESTE NABOER MV. INKL. BESKRIVELSE AF BYGNINGER.

BILAG 3 – PERSONER SOM HØRES (INDEN FOR 332 M AF LUGTCENTRUM FOR PINNEBJERGVEJ 3)

BILAG 4 – TRANSPORTVEJE

BILAG 5 – HELPDEKSVAR ANG. BAT

BILAG 6 – UDTALELSE FRA VIBORG KOMMUNE

BILAG 7 – GRÆSNINGSAREALER VED VATTRUPVEJ